Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. № 131 (7872). ● 13 июль, 1982 йил ◆ СЕШАНБА ● Баҳоси 3 тийин

БЕЛГИЛАНГАН ИНШООТЛАРНИ ЎЗ ВАҚТИДА ВА СИФАТЛИ ҚУРАЙЛИК

ЎЗБЕКИСТОН БИНОКОРЛАРИНИНГ КЕЧИКТИРИБ БЎЛМАЙДИГАН ВАЗИФАЛАРИ

«Ўзбек бинокорлари қурилаётган объектларни муддатидан илгари ишга тушириш ташаббусларини неча марталаб кўтариб чиқдилар, энг муҳими шуки, улар доимо ўз сўзларининг устидан чиқдилар».

(Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида 1982 йил 25 мартда сўзлаган нутқидан).

12 июль куни Тошкентда ўтказилган кенгашда Ўзбекистон бинокорларининг 1982 йил планлари ва социалистик мажбуриятларини сўзсиз бажаришлари соҳасида кечиктириб бўлмайдиган тадбирлар муҳокама қилинди. Кенгашда область партия комитетларининг капитал қурилиш масалалари билан шуғулланувчи секретарлари ва бўлим мудирлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети раисининг ва область ижроия комитетлари раисларининг ўринбосарлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, республика халқ контроли комитети, Госплани, Госстройи, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг масъул ходимлари қатнашдилар.

Кенгашни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов очди.

(Давоми 2-бетда).

«ОГОНЁК» совхоз-заводи, 10 июль. Область қишлоқ хўжалиги илғорлари кенгашининг президиуми. Минбарда — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ МАЙ (1982 й.) ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

БУТУН КУЧНИ МАЖБУРИЯТЛАРНИ БАЖАРИШГА САРФЛАЙЛИК

ОБЛАСТЬ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИЛҒОРЛАРИНИНГ КЕНГАШИДАН

10 июлда Ғалаба районидаги «Огонёк» совхозида Тошкент область қишлоқ хўжалиги илғорларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда партия, совет, касаба союз, комсомол ходимлари, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, мутахассислари, ишлаб чиқариш илғорлари иштирок этдилар.

Кенгашни область партия комитетининг биринчи секретари **М. М. Мусахонов** очди.

Халқ депутатлари область Совети ижроия комитетининг раиси **Т. А. Алимов «Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленуми, ўртоқ Л. И. Брежнев кўрсатмалари, Ўзбекистон Компартияси VI Пленуми қарорлари асосида 1982 йилги социалистик мажбуриятларни шараф билан бажариш соҳасидаги вазифалари тўғрисида»** доклад қилди.

Май Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг «СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программаси ва уни амалга ошириш тадбирлари тўғрисида»ги докладидан келиб чиқадиган вазифалар, — деб таъкидлади докладчи, — бутун совет халқи қатори Тошкент области меҳнаткашлари томонидан ҳам якдиллик билан маъқулланиб, уларни руҳлантирмоқда, куч-ғайратлари ва ижодий ташаббускорликларини жўш урдиряпти, Озиқ-овқат программасини муваффақиятли бажариш учун юксак масъулият ҳиссини пайдо қилмоқда.

Совет, хўжалик органлари, колхоз ва совхозлар партия ташкилотлари раҳбарлигида областимиз олдига қўйилган вазифаларни сўзсиз бажариш учун ҳамма чораларни кўрмоқдалар. Областимизда қишлоқ хўжалигини янада жадал суръатларда ривожлантириш учун мустаҳкам пойдевор яратилган.

Қишлоқ хўжалигида йилдан-йилга улкан сифат ўзгаришлар рўй беряпти. Унинг моддий-техника базаси сезиларли даражада мустаҳкамланди, тармоқларини ихтисослаштириш ва марказлаштириш тадбирлари амалга оширилди. Ишни ташкил этиш ва меҳнатга ҳақ тўлашни такомиллаштириш, колхозчилар, совхоз ишчиларининг моддий манфаатдорлигини ошириш, қишлоқ хўжалигини малакали мутахассислар билан мустаҳкамлаш учун кўп иш қилинди.

Пойтахт области қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари 1981 йилда давлатга пахта, дон, мева-сабзавот, каноп пояси, чорвачилик маҳсулотлари сотиш юзасидан план ва олинган мажбуриятларни муддатидан илгари ошириб бажардилар.

Бу ютуқлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика ҳукуматининг кундалик ғамхўрликлари, ишчилар ва колхозчилар, хўжаликлар раҳбарлари ва мутахассисларнинг фидокорона меҳнатлари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг катта ташкилотчилик ишлари самарасидир.

Яқинда бўлиб ўтган область партия комитетининг пленумида, область партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари, коммунистлар, барча меҳнаткашларнинг вазифалари аниқ белгилаб берилган.

Пленумда Озиқ-овқат программасини бажариш 1982 йилги социалистик мажбуриятларни бажаришдан бошланади, деб жуда ҳаққоний кўрсатиб ўтилди. Областимиз колхозчилари, совхоз ишчилари бу йил қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг барча соҳаларида эришилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш, Ватанни рекорд ҳосил билан қувонтиришга қатъий қарор қилганлар.

Улар ўз сўзларининг устидан чиқмоқдалар. Ноқулай об-ҳаво шароитларига қарамай, давлатга пилла сотиш бўйича социалистик мажбурият бажарилди. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилиш бўйича ярим йиллик планлар ортиғи билан бажарилиб, давлатга гўшт, сут, тухум сотишда ўтган йилга нисбатан анча ўсишга эришилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VI пленумида қилган докладида «Пахтачилик бундан буён ҳам халқ хўжалигининг етакчи тармоғи бўлиб қолади, биз пахта етиштириш план ва мажбуриятларини сўзсиз бажаришимиз зарур. Озиқ-овқат программасини бажариш пахтачиликни юксалтиришга ёрдам беради», деб таъкидлади. Бу пленумда яна бир марта Тошкент технологиясига юқори баҳо берилди. Бу областимиз пахтакорларини ғоят руҳлантириб юборди. Айни пайтда улар зиммасига мўл ва эртаги пахта етиштириш технологиясини такомиллаштириш, «оқ олтин» хирмонини янада юксалтириш бўйича катта масъулият юклайди.

Пахтакорларимиз баҳорда об-ҳавонинг ноқулай келиши, тупроқда нам етарли бўлмаслиги, сув танқислигига қарамасдан юксак уюшқоқлик, катта маҳорат, сабот ва матонат кўрсатиб гектарларнинг тўлиқ, кўчатларнинг бут бўлишига эришдилар. Уларнинг фидокорона меҳнатлари ўз самарасини кўрсатмоқда.

Ҳозир ғўзанинг ривожланиши ўтган йилдагига қараганда 7—8 кун илгаридир. Асосий пахта далаларида ҳар гектар ерда ўртача 110 115 минг туп кўчат сақлаб қолинди.

Область бўйича ҳозир ҳар туп ғўзада ўрта ҳисобда 1—2 тадан кўсак тўпланди. Оққўрғон, Бўка, Коммунистик районлари, бошқа районларнинг илғор хўжаликларида эса катта-катта майдонларда ҳар туп ғўзада 2—3 тадан кўсак бор.

Аммо ғўзанинг ҳолати деҳқонларимизни асло хотиржам қилмаслиги, асло қаноатлантирмаслиги керак. Ғўза парваришида бирор дақиқа сусткашликка йўл қўйиш, ишни бўшаштириб юбориш учун мутлақо асос йўқ.

Июль — ҳосил тўплашда ҳал қилувчи ой ҳисобланади. Шунинг учун ҳозир ҳамма моддий-техника ва ишчи ресурслари ғўза парваришига жалб этилиши зарур.

Пахтакорларимиз олдида ҳозир турган энг муҳим вазифа ғўзани қондириб суғоришдир. Суғоришни ўз вақтида ва сифатли ўтказиш мўл ва эртаги пахта ҳосили етиштиришнинг ҳал қилувчи омилларидан биридир.

Сув танқислиги сезилаётган бу йилги шароитда ғўзаларнинг бирор тупини чанқатиб қўймаслик керак. Бунинг учун хўжаликлардаги сувчилар сони кўпайтирилиши лозим. Ғўзани яна икки марта суғориш, пахта далаларига сув таралашни 20—25 августдан кечиктирмай тугаллаш керак.

Тунги суғоришга алоҳида эътибор бериш талаб қилинади. Бу ишга тажрибали сувчилар ажратилиши, уларнинг унумли меҳнат қилишлари учун ҳамма шароитлар яратиб берилиши лозим.

Янгийўл районидаги «Коммунизм», Чиноз районидаги Охунбобоев номли, Бўка районидаги Ҳамза номли, Бекобод районидаги Ленин номли, Коммунистик районидаги «Политотдел», Ғалаба районидаги «Ленинград» колхозлари ва бошқа хўжаликларда ғўзани сифатли суғоришга катта эътибор берилмоқда. Аммо, Бекобод, Ғалаба, Чиноз, Янгийўл районлари, Оққўрғон районидаги айрим хўжаликларда пахта далаларида ишлаётган сувчилар етарли миқдорда эмас.

Ғўзага ўз вақтида ва сифатли ишлов бериш тупроқда намни узоқ ушлаб туришнинг гаровидир. Областимизда ерни ҳайдашдан тортиб ҳосилни йиғиб-териб олгунга қадар барча ишларни ўз зиммасига олган, ҳамиша деҳқонга ҳамкор, мададкор, унинг оғирини енгил қилиб келаётган далаларимизнинг ҳақиқий гвардиячилари — механизаторлар кўп. Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозидан Энвер Алиев ва Абдусаттор Сулаймонов, Бекобод районидаги «Ленинград» совхозидан Сулаймон Иномов, Бўка районидаги «Партия XIX съезди», колхозидан Холтўра Омонов, Коммунистик районидаги «Правда» колхозидан Гулмат Муродов, Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхозидан Абдураҳим Раҳмонов ва бошқа ўнлаб механизаторларимиз культивацияни сифатли ўтказишда намуна кўрсатмоқдалар.

Умуман, областимизда ҳозиргача ғўза олти марта культивация қилинди. Оққўрғон, Бўка районларидаги кўпгина хўжаликлар механизаторлари эса саккизинчи ва тўққизинчи культивацияни бошлаб юбордилар.

Областимиз хўжаликларида ғўзани минерал ўғитлар билан озиқлантириш тугалланяпти.

Июль ойида маҳаллий ўғитларни пахтазорларга шарбат усулида оқизиш ҳам кенг йўлга қўйилиши керак.

Бу йилги об-ҳаво пахтазорларда ўргимчаккана, кўсак қуртининг кўпайишига қулай шароит яратмоқда. Ҳозирги пайтда барча хўжаликларда кўсак қуртининг тухум қўя бошлаганлиги аниқланди. Бундай ҳолат бригадалардаги кузатувчилар, хўжаликларнинг агроном-энтомологлари, ўсимликларни ҳимоя қилиш бўйича мутахассислар ишини кучайтиришни талаб этади. Ҳашаротлар тарқалган жойларни ўз вақтида аниқлаш, уларнинг даладан далага ўтишига йўл қўймаслик, зараркунандаларни тезлик билан кириб ташлаш учун зарур чоралар кўрилсин, бунда биологик усулдан самарали фойдаланиш лозим.

Муҳим агротехника тадбири — ғўза чеканкасини ўтказиш пайти келди. Чунки, кўпчилик хўжаликларда ҳозир ҳар туп ғўзада 13—14 тадан ҳосил шохлари мавжуд. Ғўза чеканкаси механизмлар ёрдамида энг қулай пайтларда, қисқа муддатларда ўтказилиши лозим.

Мўл ва эртаги ҳосил етиштириш учун курашиш билан, — деб давом этди докладчи, — терим мавсумига ҳам ҳозирлик кўриш лозим. Ҳозирги кунлардан бошлаб ғўза дефолиациясини ўтказишга пухта тайёргарлик кўрилсин. Ўрта Чирчиқ, Ғалаба, Бўка районларининг кўпчилик хўжаликлари дефолиацияни трактор аппаратлари билан ўтказишда бой тажриба тўплаганлар. Уларнинг тажрибасидан фойдаланиб асосий майдонлардаги ғўзани трактор аппаратлари билан дефолиация қилайлик. Бунинг учун шу кунлардан бошлаб колхоз ва совхозлардаги мавжуд ОВХ агрегатлари ишга тайёрланиб қўйилиши, дефолиантлар ташиб келтирилиши зарур. Ҳар бир хўжаликда биринчи тур дефолиациядаёқ ғўза баргини текис тўкилишини таъминлайлик.

Кейинги йилларда кўпгина колхоз ва совхозларда ҳосилнинг 90—95 проценти машиналар ёрдамида териб олиняпти. Техникага таяниб иш кўраётган Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги», «Коммунизм», Ғалаба районидаги «Ленинград» ва «Правда» колхозлари, «Коммунизм» совхози, Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз ва бошқа қатор хўжаликларда пахта тайёрлаш плани 10—12 кундаёқ бажарилмоқда.

Областимиз бўйича ҳам пахта тайёрлаш планини 20—25 кун ичида бажариш учун барча имкониятларимиз бор. Ҳозир колхоз ва совхозларда 3 мингга яқин пахта териш машинаси мавжуд. Терим агрегатлари, шунингдек, подборшчиклар, кўсак чувиш агрегатлари, транспорт тракторлари, тележкаларни яқин кунлар ичида ремонтдан чиқариб, ишга тахт қилиб қўйишимиз зарур.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг пахта сифатини ошириш тўғрисидаги кўрсатмаларини бажариш учун ҳамма чораларни кўрайлик. Пахта сифати учун колхоз ва совхозларнинг, тайёрлов пунктлари, пахта тозалаш заводларининг масъулиятини оширайлик.

Бу йил область лубкорлари давлатга 320 минг тонна каноп пояси топширишга аҳд қилганлар. Шу кунларда парвариш ишларини тадбиркорлик билан ўтказиб, ҳар бир бригада бўйича гектаридан камида 200 центнердан каноп пояси олиш учун замин яратиш лозим.

Дон етиштиришни кўпайтириш — Озиқ-овқат программаси вазифаларини бажаришнинг асосий талабидир. Областимизда дон етиштириш ўн биринчи беш йилликда ўнинчи беш йилликдагига нисбатан 1,5 баравар кўпайтирилиши керак.

Маккажўхори майдонларини кенгайтириш, ҳосилдорлигини ошириш дон етиштиришни кўпайтиришнинг катта резервидир. Бу йил областда биринчи марта маккажўхори майдонлари 30 минг гектарга етказилди. Бу ерларнинг ҳар гектаридан 100 центнердан дон ҳосили етиштириш учун кураш авж олдирилсин.

Областимиз шоликорлари ҳам дон етиштиришни кўпайтиришга салмоқли ҳисса қўшишлари керак. Бу йил шоли энг қулай муддатларда, ўтган йилдагига нисбатан саккиз кун илгари экиб бўлинди. Ҳозирги кунда унинг ривожи яхши, мўл ва рекорд ҳосил етиштириш учун барча имкониятлар мавжуд.

Шоличиликка ихтисослаштирилган Бекобод районидаги «Октябрь 46 йиллиги», Ғалаба районидаги Калинин номли совхозларнинг шоликорлари олдида айниқса масъулиятли вазифалар турибди. Бу йил ҳар икки хўжалик шоликорлари гектаридан олинадиган ҳосилни ҳам деганда 60—65 центнерга етказиш учун курашишлари керак.

Сабзавот-мева маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда ҳам асосий резерв ҳосилдорликни оширишдир. Областимизда ҳар гектар ердан 350—400 центнердан сабзавот, 200 центнердан картошка, 150—200 центнердан мева ва узум ҳосили олиш учун курашни кучайтириш зарур.

Кўпгина районларда шу кунларда мева ва сабзавот тайёрлаш жадал суръатлар билан олиб борилаётир. Куни кеча Калинин райони меҳнаткашлари давлатга картошка ва мева топшириш бўйича йиллик планни бажардилар. Улар маҳсулот тайёрлаш планини икки ҳисса ошириб бажаришга аҳд қилганлар.

Тошкент районидаги Навоий номли колхоздан Эркин Исмоилов, Охунбобоев номли колхоздан Иброҳим Юнусов, «Ленин йўли» колхозидан Обид Исоқов бошлиқ бригадалар ҳар гектардан 200 центнердан ортиқ картошка қазиб олдилар.

Озиқ-овқат программасини комплекс ҳал этишда чорвачиликни бундан буён янада ривожлантириш ғоят катта аҳамиятга эгадир.

Бу йил колхоз ва давлат хўжаликларида гўшт етиштиришни 20 процент, сут ва тухум етиштиришни 15 процент кўпайтириш мўлжалланган.

Аммо, олти ойлик иш якунлари ҳали кўпгина хўжаликларда белгиланган тадбирлар тўла бажарилмаётганлигини кўрсатяпти. Бекобод, Коммунистик, Орджоникидзе, Пискент, Янгийўл районларида, Оққўрғон районидаги Навоий номли колхоз, «Оққўрғон» совхозида, Бекобод районидаги Ойбек номли совхозда, Ғалаба районидаги Ҳамза номли колхозда, Паркент районидаги «Паркент» совхозида, Пискент районидаги Охунбобоев номли колхоз ва «Пискент» совхозида ҳамда қатор хўжаликларда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш суръатлари паст.

Айрим хўжаликларда имкониятлар бор бўла туриб сигирлар бош сони кўпайтирилмаяпти. Мавжуд комплекслар қувватидан тўла фойдаланилмаяпти. Сигирларнинг қисир қолиш ҳолларига барҳам берилмаган. Бузоқ олиш ва уларни парвариш қилиш ишлари яхши эмас. Сигирларнинг маҳсулдорлиги ҳам талабга жавоб бермайди. Шу туфайли сут етиштириш суръатлари пастдир.

Корхона ва ташкилотлар ёрдамчи хўжаликлари аҳолини чорвачилик маҳсулотлари билан таъминлаш ишига салмоқли ҳисса қўшсинлар. Ҳозир областимизда 239 та чорвачилик ёрдамчи хўжалиги ташкил этилган. Ўтган йили бу хўжаликларда 1,8 минг тонна гўшт, 2 минг тонна сут, 2,5 миллион дона тухум етиштирилди. Бу йил эса ёрдамчи хўжаликларда гўшт етиштириш уч баравар кўпайтирилади. Матлубот кооперациялари ҳузуридаги ёрдамчи хўжаликлардан ҳам тўла қувват билан фойдаланиш лозим.

Аҳоли шахсий хўжаликларида чорвачиликни ривожлантириш муҳим масаладир. Меҳнаткашларга чорва моллари ва паррранда сотиб олишда амалий ёрдам кўрсатайлик.

(Давоми 2-бетда).

Область қишлоқ хўжалиги илғорлари кенгашида.

А. Абалян фотолари.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ МАЙ (1982 й.) ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

БУТУН КУЧНИ МАЖБУРИЯТЛАРНИ БАЖАРИШГА САРФЛАЙЛИК

(Боши 1-бетда).

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг асосий резерви ем-хашак базасини мустаҳкамлашдир. Бу йил ҳамма ерда беданн кам деганда 6—7 марта ўриб олайлик. Ҳар гектар ердан 220—250 центнердан беда пичани, 500—600 центнердан маккажўхори кўкпояси ва 800—1000 центнердан хашаки лавлаги олишга эришайлик.

Ўртоқ Т. А. Алимов ўз докладининг пировардида кенгаш қатнашчилари номидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика ҳукуматини ишонтириб айтдики, пойтахт области қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини амалга ошириш учун куч-ғайратларини аямайдилар, 1982 йилги социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарадилар, фидокорона меҳнат қилиб Ватанимизни гуллаб-яшнатиш йўлида янги, улкан ғалабаларга эришадилар.

* * *

Докладни муҳокама қилиш юзасидан бошланган музокараларда биринчи бўлиб Ғалаба район партия комитетининг биринчи секретари **Ш. Ш. Ҳадралиев** сўзга чиқди. У районда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан қилинаётган ишлар юзасидан гапирди.

— Айниқса, — деди нотиқ деҳқонларимиз ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкентда бўлиб ўтган тантаналарда берган кўрсатмаларига амал қилиб пахта сифатини оширишга катта эътибор бермоқдалар. Ана шу мақсадда қатор тадбирлар амалга оширилди. Бу йил 9 минг гектар майдонга 108 Ф навли чигит экилди. Пахтакорларимиз гектарларда кўчатларни бутлаб олдилар. Ғўза парвариши ишлари область пахтакорлар Советининг тавсиялари асосида олиб борилмоқда. Мўл ҳосилга пухта замин яратилаётир. Биз ўз имкониятларимизни чамалаб чиқиб, ҳар гектардан 43 центнердан оқ олтин ҳосили олишга, давлатга топширилаётган пахтанинг ялпи миқдорини 66 минг тоннага етказишга аҳд қилдик. Ҳозир далаларимизда ана шу юксак мажбуриятга яраша ҳосил тўпланмоқда. 5,5 минг гектар майдондаги ғўзаларнинг ҳар тупида ўртача 3—4 тадан, ўн минг гектар майдонда эса 1—2 тадан кўсак бор. Шу кунларда айниқса суғоришга катта эътибор берилган. Механизаторларимиз культивацияни оби-тобида ўтказиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Бу йил ғўзаларнинг ривожи ўтган йилдагига қараганда анча барвақт бўлаётганлигини ҳисобга олиб теримга тайёргарликни ҳозирданоқ бошлаб юбордик.

Сўнгра нотиқ районда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ҳам салмоқли ютуқлар қўлга киритилаётганлигини қайд қилди. Бошоқли дон, сут планлари ошириб бажарилди. Она Ватанга 150 тонна пилла етказиб берилди. Давлатга гўшт сотиш плани ҳам муддатидан илгари бажарилади. СССРнинг Озиқ-овқат программасини бажаришга муносиб ҳисса қўшиш учун бел боғлаган районимиз меҳнаткашлари чорвачиликни кескин ривожлантириш тадбирларини кўрмоқдалар. Энгельс номли колхоз ва Волков совхозида бузоқчилик комплекслари ишга туширилди. «Сергели» чўчқачилик комплексининг қувватидан тўла фойдаланиш чоралари кўрилмоқда.

Коммунистик районидаги «Политотдел» колхози республикамиздагина эмас, иттифоқимизда ҳам донгдор хўжаликлардан ҳисобланади. Колхоз аъзолари хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришда йил сайин яхши натижаларга эришмоқдалар ва бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб деб топилмоқда. Хўжалик комплекс ривожланишнинг ойдин йўлига чиқиб олган. Колхозда пахтадан ҳар йили рекорд ҳосил етиштирилади. Чунки деҳқончилик маданияти юксалиб бормоқда. Алмашлаб экишга жуда катта эътибор берилаётир. Ердан, техникадан, ўғитдан самарадорлик билан фойдаланилмоқда.

— КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларига жавобан амалий иш билан жавоб бериш учун курашмоқдамиз, — деди сўзга чиққан шу колхоз раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Хван Ман Гим**, — пахта ҳосилдорлиги бу йил ҳам юқори бўлади. Ўтган йилдагига қараганда анча кўп миқдорда, гўшт, сут ва бошқа чорвачилик маҳсулоти етказиб берамиз. Бундай ютуққа биз асосан маҳсулдорликни ошириш ҳисобига эришамиз. Давлатга гўштга топшириладиган чўчқаларнинг тирик вазни 110 килограммдан кам бўлмайди. Ҳар бош соғин сигирдан 5 минг литрдан сут соғиб олинади.

СССРнинг Озиқ-овқат программасида чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлашга катта эътибор берилган. Биз бу соҳада бир мунча тажрибага эгамиз. Бу йил ҳам дон учун экилган маккажўхорининг ҳар гектаридан кам деганда 100 центнердан ҳосил оламиз. Аралаш экин, маккажўхори, беда, сорго экишни кенг жорий қиламиз. Бу тадбир катта фойда бермоқда. Ҳар гектаридан олинадиган кўкпоя ва озуқа бирлигининг салмоғи ортмоқда. Ҳар гектардан 45 — центнердан пахта, 230 центнердан каноп пояси топширамиз.

Бўка районидаги Ҳамза номли колхознинг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Саодат Гулаҳмедова** ўз коллективининг шу кунлардаги ишлари ҳақида ҳикоя қилиб берди. Биз, деди у асосий майдонлардаги ғўзани машина теримига мослаб ўстирмоқдамиз. Ҳар туп ғўзанинг серҳосил бўлиши учун курашаётирмиз. Суғориш, культивация ишларининг моҳияти ана шу мақсадга қаратилган. Ҳар гектардан 60 центнердан «оқ олтин» етиштириш юзасидан зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятимизни сўзсиз бажариш учун барча имкониятлар, резервларни ишга соламиз.

Ғалаба районидаги «Огонёк» совхоз-заводи мевачилик, боғдорчиликка ихтисослашган. Хўжаликда ажойиб соҳибкорлар, боғбонлар меҳнат қилишади. Мева, узумнинг янги навлари ишлаб чиқаришга кенг жорий этилган. Фан ютуқлари, илғор тажрибалардан омилкорлик билан фойдаланилмоқда. Шунинг учун ҳам хўжаликда ҳосилдорлик йил сайин ортиб бораётир. Масалан, совхозда ҳар гектар узумзордан 290 центнердан, мевазорлардан эса 180—190 центнердан ҳосил олинмоқда.

Сўзга чиққан совхоз директори **М. Отажонов** бундай ютуқларга қандай қилиб эришаётганликлари ҳақидаги иш тажрибаларидан сўзлаб берди.

— Бу йил, — деди у,— кам деганда 12 минг тонна узум, 7 минг тонна мева етиштирамиз.

Нотиқ ҳосилдорлик ортган сайин даромад ҳам кўпаяётганлиги ва ана шу даромаднинг бир қисми совхоз қишлоғини ободонлаштириш ишларига сарф қилинаётганлигини мамнунлик билан сўзлаб берди. Совхозда намунали болалар боғча-яслилари, ва бошқа маданий-маиший хизмат кўрсатувчи объектлар ишлаб турибди.

Ўртоқ М. Отажонов Оржоникидзе районидаги «Қибрай» совхози ва Янгийўл районидаги Усмон Юсупов номли «Халқобод» аграр саноат-бирлашмасини социалистик мусобақага чақирди.

Минбарда Усмон Юсупов номли аграр-саноат бирлашмаси директори **Ж. Хоназаров.**

— Чақириғингизни қабул қиламиз, — деди Ж. Хоназаров, — мен ўйлайманки, мусобақа жараёнида биз сизларнинг илғор тажрибаларингиздан самарали фойдаланамиз. Ҳосилдорликда сизларга етиб олиш учун маҳоратимизни, куч-ғайратимизни ишга соламиз. Бу йил, айниқса, боғ ва узумзорларимизда ҳосил мўл бўлди. Йиғиб-териб олиш ишларини намунали ташкил этамиз. Давлатга 27 минг тонна мева, 10 минг тонна узум сотиш учун кураш олиб борамиз. Чорвачиликни юксалтиришга қаратилган тадбирларни ҳам амалга оширамиз.

Оржоникидзе районидаги «Қибрай» совхози коллективи номидан сўзга чиққан совхоз директори **Қаюм Холмирзаев** ҳам мусобақанинг таъсирчанлиги, оммавийлиги, самарадорлигини ошириш учун кўрилажак тадбирлар ҳақида сўзлаб берди. Совхоз бўйича ҳар гектар токзорлардан 200 центнердан узум ҳосили олинади. Ҳар бош соғин сигирдан кам деганда 3600 килограммдан сут соғиб топширилади. Гўштга топшириладиган қора молларнинг тирик вазни 500 килограммдан кам бўлмайди.

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози пахтачиликдагина эмас, чорвачиликда ҳам машъаллар сафидан ўрин олган.

Ўтган йили колхозимиз бўйича, — деди ана шу хўжалик сут-товар фермасининг донгдор сут соғувчиси **Ж. Асхўжаева**, — ҳар бош соғин сигирдан 5100 килограммдан сут соғиб олинди. Менинг ўзим эса қарамоғимдаги сигирлардан олинадиган сутни 6576 килограммга етказдим. Ҳар юз сигирдан 100 талан бузоқ олинмоқда.

Донгдор сут соғувчи фермаларнинг маҳсулдорлигини ошириш соҳасидаги ўз тажрибалари билан ўртоқлашар экан, сигирларни хўжаликнинг ўзидаги серсут, зотдор сигирлардан олинадиган бузоқларни парвариш қилиш, уларни ғунажин қилиб етиштириш ҳисобига тўлдириб бориш масаласига эътиборни қаратди. Унинг ўзи бу соҳада ўрнак кўрсатмоқда. Ҳар йили социалистик мажбуриятни ортиғи билан бажараётир. Шунинг учун ҳам у ВЛКСМ XIX съездига делегат қилиб сайланди. Элнинг ишончини шараф билан оқлаётган моҳир чорвадор XI беш йилликнинг, иккинчи йилида ҳам юқори кўрсаткичларга эришишга сўз берди. Ҳар бош соғин сигирдан 6600 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилди.

Абдурасул Эрназаров областимизнинг ташаббускор маккажўхорикорларидан бири. Унинг бригадаси ҳар йили гектаридан юз центнердан ошириб каҳрабо дон олиб келмоқда. У бошлиқ бригада коллективи бу йил янги ташаббус билан чиқди... Қолоқ бригадага ўтиб ишлаш истагини билдирди.

— Ўтган йили биз меҳнат қилаётган ҳозирги ерлардан, — деди кенгашда сўзга чиққан Чиноз районидаги Партия XXIV съезди совхози маккажўхорикорлик бригадаси бошлиғи **А. Эрназаров**, — 61 центнердан ҳосил олинган эди. Биз бу йил ана шу ерларнинг ҳар гектаридан 135 центнердан дон олиш учун курашмоқдамиз. Ҳозир ҳар туп маккажўхорида 2—2,5 тадан сўта етишмоқда. Шу кунларда асосий эътибор суғоришни меъёрига етказишга қаратилган. Қатор ораларида нам қочмаслиги керак.

Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхози комплекс механизациялашган звеноси бошлиғи **М. Ковешников** ўз сўзини нарядсиз ишлашнинг афзалликларига бағишлади. Бу усулда харажат кам бўлади, иш сифати кескин ортади. Моддий манфаатдорлик юқори бўлганлиги туфайли меҳнат унумдорлиги ортади. Уларнинг барчаси ҳар бир гектардан олинадиган ҳосилдорликни кескин оширишга, сифатли, мўл эртаги ҳосил етиштиришга хизмат қилади.

— Ҳозир ғўзаларимизнинг ривожи жуда яхши,— деди у.— 3-сув қўймоқдамиз. Ҳар тупда 2—3 тадан кўсак бор. Июль ойининг қолган кунлари ва август ойини зарбдор кунлар деб эълон қилганмиз. Эрта-индин чеканкани ҳам бошлаб юборамиз. Бу иш механизация ёрдамида амалга оширилади. Ҳосилнинг асосий қисмини машинада териб оламиз.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** нутқ сўзлади.

Ўртоқ Ш. Р. Рашидов кенгаш қатнашчиларини гулдурос қарсаклари остида областга Қизил Байроқ топширди.

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари техникадан фойдаланиш самарадорлигини ошириш учун ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларига кўра ана шу байроққа сазовор бўлган эдилар.

Йиғилиш қатнашчилари Тошкент областининг барча меҳнаткашларига қарата мурожаат қабул қилдилар. Уларни пахта, деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотларининг барча турларини етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан белгиланган юксак социалистик мажбуриятларни сўзсиз бажарилишини таъминлашга даъват этдилар. СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўзаро социалистик мусобақани кенг кўламда авж олдиришга чақирдилар.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари **Е. А. Айтмуротов, Т. Н. Осетров, И. Б. Усмонхўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, У. У. Умаров** ўртоқлар иштирок этдилар.

БЕЛГИЛАНГАН ИНШООТЛАРНИ ЎЗ ВАҚТИДА ВА СИФАТЛИ ҚУРАЙЛИК

(Боши 1-бетда).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. А. Хўжаев доклад қилди. Доклад юзасидан музокараларда Ўзбекистон ССР Қурилиш министри С. А. Омеров, республика қишлоқ қурилиши министри Н. Р. Ражабов, «Главташкентстрой» бошлиғи Т. Набиев, Ўзбекистон монтаж ва махсус қурилиш ишлари министри Х. А. Шағазатов, Навоий қурилиш бошқармасининг бошлиғи Г. Б. Саватюгин, республика мелиорация ва сув хўжалиги министри И. Х. Жўрабеков, Ўзбекистон ССР сув хўжалиги қурилиши Давлат Комитетининг раиси Н. Г. Қурбонов, «Главсредазирсовхозст р о й» бошлиғининг биринчи ўринбосари П. Х. Кан, Қашқадарё область партия комитетининг секретари М. Г. Гулмирзаев, Тошкент область партия комитетининг секретари Ф. Г. Потуремский, Фарғона область партия комитетининг секретари С. М. Тиллахўжаев қатнашдилар.

Докладчи ва сўзга чиққан ўртоқлар таъкидлаб ўтганидек, ўртоқ Л. И. Брежнев 1982 йил март ойида Тошкентда бўлган вақтида Ўзбекистон бинокорларининг меҳнатига юксак баҳо берган эди. Бу баҳо қурилиш ишлари самарадорлиги ва сифатини ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилишни, бу соҳадаги мавжуд резервларни тўла-тўкис сафарбар қилишни талаб этади.

Ўзбекистонда юбилей йилининг биринчи ярмида 1,3 миллиард сўмлик асосий фондлар ишга туширилди, қурилиш-монтаж ишлари ва маблағларни ўзлаштириш, уй-жой, мактаб, болалар ва даволаш муассасаларини ишга тушириш планлари бажарилди, суғориладиган ерларнинг мўлжалланган майдонлари фойдаланиш учун топширилди. Лекин шундай бўлса ҳам йиғилиш қатнашчилари асосий эътиборни ҳал этилмаган масалаларга қаратдилар. Ишга тушириладиган бир қанча объектларда, шу жумладан жуда муҳим бўлган баъзи объектларда ҳам планлар бажарилмади. Минерал ўғит, ўсимликларни химоя қилишнинг химиявий воситаларини ишлаб чиқарувчи баъзи корхоналар қурилишида ташвишли ҳолат вужудга келди.

Қурилиш ишларининг ҳамма бўғинларида уюшқоқлик ва пухта ишлашни юксак даражага кўтариш зарур, дейишди сўзга чиққан ўртоқлар, химия иншоотлари қурилишининг боришига алоҳида эътибор бериш, маҳаллий меҳнат ресурсларидан яхши фойдаланиш йўли билан уларни кадрлар билан таъминлаш керак. Бу объектларда қурилиш-монтаж ишлари давлат плани сўзсиз бажарилиши лозим. Бу эса КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми қабул қилган Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга ошириш учун муҳимдир.

Жиззах, Андижон, Фарғона, Наманганда, республиканинг кўпгина кичик шаҳарлари ва район марказларида халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг бинокорлари жиддий марраларни эгаллашлари керак.

Бир қанча шаҳар ва областларда уй-жой қурилишидаги аҳвол ҳануз кескинлигича қолмоқда. Меҳнаткашлар ўз хатлари ва аризаларида уй-жой қурилишидаги камчиликларни ва бу қурилишнинг сифати паст эканлигини ҳақли равишда танқид қиладилар. Хусусан Тошкентдан, Самарқанддан кўплаб шикоятлар олинмоқда. Савдо, фан, маданият объектлари кўнгилдагидек қурилмаяпти. Сўзга чиққан ўртоқлар таъкидлаб ўтганидек, бундай нуқсонларга дарҳол чек қўйиш керак.

Йилнинг иккинчи ярмида республикадаги барча қурилиш ташкилотлари олдида масъулиятли вазифалар турибди. 3 миллиард сўмлик ишлаб чиқариш фондлари, 2 миллион квадрат метр уй-жой, 80 минг ўринли мактаблар, 20 минг ўринли болалар муассасалари ва бошқа кўп иншоотларни ишга тушириш керак. Иш ҳажми ўсиб бораяпти, иш шароитлари эса мураккаблашаяпти. Шу боисдан, йиғилишда уқтириб ўтилганидек, ишга тушириладиган иншоотларда иш суръатларини жадаллаштириш керак. Ўзаро келишиб олинган графикларни бажариш учун раҳбарларнинг жавобгарлигини ошириш лозим. Қурилиш-монтаж ишларининг сифатига катта эътибор бериш керак.

Кенгашда Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади. У айтдики Ўзбекистон бинокорлари йилнинг биринчи ярмида анча кўп иш қилдилар. Аммо бу — хотиржам бўлиш учун асос бўлолмайди, чунки анча катта ҳажмдаги ишлар олдинда турибди. Ўртоқ Л. И. Брежнев республикадаги қурувчи коллективларнинг муваффақиятларига юксак баҳо бериш билан бир вақтда ана шу коллективларнинг баъзилари планларни бажармаётганлигини таъкидлади.

Партиянинг халқ фаровонлигини ошириш планларини, шу жумладан Озиқ-овқат программасини рўёбга чиқариш қурилиш-монтаж ташкилотларининг иш даражасига кўп жиҳатдан боғлиқ.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленумида қилган докладида агросаноат комплекси қурилишларига муносабатни кескин равишда ўзгартиришни талаб этди. Леонид Ильичнинг ана шу кўрсатмаси қонун бўлиб қолиши керак.

Ўзбекистон бинокорлари КПСС XXVI съездининг қарорларини бажара бориб халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун кўп иш қилдилар. Бундан буён ҳам шундай иш қилиш лозим. Ҳамма резервлардан фойдаланиш керак: комплектлаш ва иш сифати устидан назоратни яхшилаш, монтаж ишларини тамомлаш билан пардозлаш ишига кириш ўртасида узилиш бўлишига йўл қўймаслик, куч ва маблағларни «Б» группасидаги ишга тушириладиган объектларга тўплаш талаб этилади. Маҳаллий меҳнат ресурсларидан фойдаланишни қатъиян яхши йўлга қўйиш зарур. Бунинг учун партия ва совет органлари ана шу масалага эътиборни кучайтиришлари лозим. Уй-жой қурилишига келганда шуни айтиш керакки, айниқса янги қувватлар ишга тушириладиган йирик саноат марказларида — Олмалиқ, Самарқанд, Жиззахда, бошқа бир қанча шаҳарларда бу соҳадаги қолоқликка йўл қўйиб бўлмайди. Бундай аҳволни дарҳол яхшилаш зарур.

Қурилиш ишларида мусобақани пухта уюштириш ишни яхши йўлга қўйиш, меҳнатни ташкил этиш соҳасида бригада пудрати каби илғор методларни қўллаш йўлида зўр ғайрат билан ишлаш буларнинг ҳаммаси катта ишнинг марраларидир. Бу соҳада эришиладиган якунлар ишга тушириладиган объектларни фойдаланишга топшириш юзасидан белгиланган планлар ва социалистик мажбуриятларни сўзсиз бажаришдан иборат бўлиб қолиши керак. Бу — Ўзбекистон бинокорларининг КПСС XXVI съезди қарорларини бажаришга қўшадиган муносиб ҳиссаси, уларнинг умумхалқ байрами — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигига меҳнат туҳфаси бўлиши лозим.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. Айтмуратов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Н. М. Маҳмудова, У. У. Умаров иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

XVIII ЧАҚИРИҚ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ I СЕССИЯСИНИНГ ҚАРОРИ

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ МАЙ (1982) ЙИЛ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ ВА ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ «СССРНИНГ 1990 ЙИЛГАЧА БЎЛГАН ДАВРГА МЎЛЖАЛЛАНГАН ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИ ВА УНИ АМАЛГА ОШИРИШ ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА» ҚИЛГАН ДОКЛАДИДАН КЕЛИБ ЧИҚАДИГАН ВАЗИФАЛАРИ ҲАҚИДА

Тошкент область Совети халқ депутатлари область Совети раиси ўртоқ Т. А. Алимовнинг «Халқ депутатлари область советининг КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленуми қарорлари ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг «СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программаси ва уни амалга ошириш тадбирлари тўғрисида» Пленумда қилган докладидан келиб чиқадиган вазифалари» ҳақида қилган докладини тинглаб ва муҳокама қилиб шуни таъкидлайдики, КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленуми партия ва Совет давлати ҳаётида йирик воқеа бўлди.

Пленум мамлакатнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программаси ва уни амалга ошириш тадбирларини кўриб чиқди ҳамда маъқуллади, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг бутун агросаноат комплексининг ривожланишига сезиларли таъсир ўтказувчи ва Озиқ-овқат программасини муваффақиятли бажаришга хизмат қилувчи бир қатор қарорларини тасдиқлади.

Барча совет кишилари қатори область меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев томонидан қўйилган вазифаларни, СССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VI пленуми ва Тошкент область партия комитетининг VI пленуми қарорларини зўр кўтаринкилик ва қониқиш билан қабул қилдилар ҳамда озиқ-овқат программасини амалга оширишга актив киришдилар.

Пойтахт области халқ депутатлари Совети, уларнинг ижро қилувчи ва фармойиш берувчи органлари партия ташкилотлари раҳбарлигида қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, фан ва техника ютуқлари ва илғор агротехникани жорий этиш, меҳнаткашларнинг социал-маиший шароитларини яхшилаш бўйича катта ишларни амалга оширмоқдалар. Бу тадбирлар ўз навбатида юксак хўжалик натижаларига эришишга ёрдам бермоқда.

Сўнгги уч беш йиллик мобайнида қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотлари икки баравардан кўпроқ, шу жумладан пахта ва каноп етиштириш 1,4 марта, ғалла 3,4 марта, сабзавот ва полиз экинлари маҳсулотлари етиштириш икки марта кўпайди. Гўшт етиштириш 3,7 баробар, сут 2,5 баробар ва тухум 12 баробар кўпайди.

Шу билан бирга қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида ҳали бир қатор ҳал қилинмаган масалалар бор. Айрим хўжаликларда экинлар ҳосилдорлиги ва чорва маҳсулдорлиги паст, ер ва сувдан, моддий-техника ресурслари ва ўғитдан оқилона фойдаланилмаяпти. Қишлоқ хўжалиги ва у билан боғлиқ тармоқларни тезкорлик билан ривожлантиришга хизмат қилувчи резрвларни қидириб топиш ва ишга солиш суст ташкил этилган. Халқ депутатлари маҳаллий советлари мавжуд камчиликлар билан ҳамон муросасозлик қилиб келмоқдалар, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш, ташиш, сақлаш ва қайта ишлаш жараёнида йўл қўйилаётган нобудгарчиликларга қарши кескин курашмаяптилар. Бу ишга доимий комиссиялар, депутатлар постлари ва группалари, халқ назоратчилари етарлича сафарбар этилмаяпти.

Аҳоли турмуш фаровонлигини ошириш, уй жой шароитини, маданий, медицина, савдо ва маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш масалаларини ҳал этишда маҳаллий Советлар фаолиятини кучайтириш талаб этилади.

Халқ депутатлари Тошкент область Совети қарор қилади:

1. КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленуми қарорлари, СССР Олий Совети Президиумининг 1982 йил 31 майда «Халқ депутатлари Советларининг КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленуми қарорларини амалга оширишдаги вазифалари тўғрисида» қабул қилган қарори, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг Президиум мажлисида сўзлаган нутқида берилган кўрсатмалар, шунингдек Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VI пленуми ва Тошкент область партия комитети VI пленумининг шу масала юзасидан қабул қилган қарорлари раҳбарлик ва ижро учун қабул қилинсин.

2. Область, район ва шаҳар Советлари ижроия комитетларига, уларнинг планлаштириш ва қишлоқ хўжалиги органларига яхлит агросаноат комплексларини бошқариш ва ривожлантиришни планлаштиришга ўтишни амалга ошириш топширилсин. Белгиланган вазифаларни сўзсиз бажариш бўйича кўрилган кейинги ташкилий тадбирлар асосида районлар, шаҳарлар бўйича область Озиқ-овқат программаси ишлаб чиқилсин.

3. Халқ депутатлари район Советларига агросаноат бирлашмалари кенгашини тузиш топширилсин. Аҳолиниқ озиқ-овқат маҳсулотлари билан муттасил таъминлаш мақсадида агросаноат комплексини пропорционал ва мутаносиб ривожлантириш бўйича тадбирлар изчил амалга оширилиш таъминлансин.

4. Район, шаҳар, қишлоқ ва посёлка Советлари, уларнинг ижроия комитетлари зиммасига қуйидагилар юклатилди:

— қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши самарадорлигини муттасил ошириб бориш, маҳсулот сифати ва уни сақлашни яхшилаш, тайёрлов, транспорт, савдо ташкилотлари иши устидан аниқ назорат ўрнатиш. Ер ресурсларидан оқилона фойдаланиш масалаларини ҳамиша эътиборда тутиш, қишлоқ хўжалиги оборотига янги ҳайдаладиган ерларни киритиш, ер-сувдан фойдаланиш қонунчилигига қандай риоя қилинаётганлиги устидан назорат қилиш, алмашлаб экишни жорий этиш;

— мустаҳкам озуқа базаси яратиш, озуқачиликни ихтисослаштириш устида доимий ғамхўрлик қилиш, озуқа экинлари етиштириш агротехникасини такомиллаштириш, озуқа етиштиришни комплекс механизациялаш;

— корхоналар, ташкилотларнинг ёрдамчи хўжаликларида, шунингдек, гражданларнинг шахсий хўжаликларида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан олиб борилаётган ишларни янада активлаштириш;

— қишлоқларни социал жиҳатдан қайта ўзгартириш, аҳоли турмуш маданиятини ошириш, бу ишга Озиқ-овқат программасининг таркибий қисми сифатида қараш. Уй-жой қурилиши, аҳолига коммунал ва маданий-маиший хизмат кўрсатиш планларининг тўла ва сифатли бажарилишига, шу мақсадлар учун ажратилган маблағлардан тўла фойдаланишга эришиш;

— шаҳар, район марказлари ва ишчи посёлкаларидаги саноат, қурилиш, транспорт корхоналари, ташкилот ва муассасалар коллективларининг қишлоққа оталиқ ёрдамидан колхозлар, совхозлар план ва социалистик мажбуриятларининг муваффақиятли бажаришларида ҳар томонлама фойдаланиш;

— советларнинг сессияларида, уларнинг ижроия комитетлари ва доимий комиссиялари мажлисларида агросаноат комплекси ва у билан боғлиқ халқ хўжалиги тармоқларини ривожлантириш масалаларини мунтазам муҳокама қилиб бориш. Озиқ-овқат программасини ҳал этишда совет, хўжалик органлари, барча депутатларнинг амалий иштироки бўйича тўпланган ижобий тажрибаларни кенг ёйиш;

— хўжалик механизмининг барча бўғинларида меҳнат, давлат ва план интизомини мустаҳкамлаш, топширилган иш учун кадрлар, совет ходимлари ва хўжалик раҳбарлари масъулиятини оширишга алоҳида эътибор бериш. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда, резервларни қидириб топиш, хўжасизлик ва беғамликка қарши кураш олиб бориш, ҳар қандай нобудгарчилик йўлини ёпишда доимий комиссиялар, депутатлик группалари ва постлари, халқ назоратчилари активлигини ошириш.

Халқ депутатлари область Совети ишонч билдирадики, область совет ва хўжалик органлари, колхозчилар ва совхоз ишчилари, мутахассислари ва барча меҳнаткашлари Коммунистик партия ва Совет давлати шу ўн йиллик учун қўйган бош вазифа — Озиқ-овқат программасини ҳал этишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Тошкент область ижроия комитети раиси
Т. АЛИМОВ.

Тошкент область ижроия комитети секретари
А. МАНСУРОВ.

Тошкент шаҳри, 1982 йил, 30 июнь.

СССРнинг 60 йиллигига 60 зарбдор ҳафта!

МЕҲНАТ ВА МУДОФААГА ТАЙЁРМИЗ

12—18 ИЮЛЬ ГТО ҲАФТАЛИГИ

СССР 60 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган зарбдор ҳафталикларнинг навбатдагиси — ГТОга бағишланади. Барча жойларда бўлгани сингари областимизда ҳам кишиларнинг жисмонан тетик, меҳнатга ва социалистик Ватан ҳимоясига ҳамиша тайёр туриш руҳида тарбиялаш борасида катта ишлар амалга оширилмоқда. Шаҳар ва районлардаги ҳамма корхона ва хўжаликларда, ташкилот ва муассасаларда, мактаб ва билим юртларида ҳар йили ГТО кўпкураши нормативларини бажариш яхши анъанага айланиб қолган. ГТО нишондорлари сони эса йил сайин ортиб боряпти. Ўтган йилнинг ўзида 500 мингга яқин киши ана шундай мусобақаларда қатнашди. Уларнинг 200 мингдан ортиғи кўпкурашнинг барча нормаларини тўла бажариб, ГТО нишондори бўлди.

Бу йил областимизда яна 200 мингга яқин ГТО кўпкураши нишондорларини тайёрлаш мўлжалланган. Ҳозиргача кунгача салкам 125 минг киши кўпкураш нормативларини бажарди.

ГТОга бағишланган ҳафталик областимиз шаҳар ва районларида байрам тусини олади. Ҳамма ерда оммавий спорт ўйинлари уюштирилади.

Ангрен шаҳрида байрам тантаналари якшанба кунидан бошланди. Шу куни шаҳарда 10 босқичдан иборат спорт эстафеталарига старт берилди. Барча турар-жой кварталларидаги спорт майдонлари ва турли базаларда оилавий командаларнинг мусобақалари ўтди. Бу мусобақаларда оила билан мерганлик, сакраш ва ҳар хил тўп ўйинлари бўйича баҳслашдилар.

Шаҳарнинг В. И. Ленин номли майдонида ўтган велосипедчилар пойгаси, ЖЭКлараро мусобақалар ҳам қизғин тус олди. Бу ерда велосипед, самокат пойгалари, 60 метрлик масофага югуриш, қувноқ стартлар ва бошқа мусобақалар ўтди.

Ҳафталик шаҳардаги «СССР 60 йиллиги» маданият ва истироҳат боғидаги сув ҳавзасида ўтадиган мусобақалар билан якунланади.

Оққўрғон районида ҳам бу етти кунликка бағишлаб қизиқарли тадбирлар ўтказилади. Ҳафталик давомида районнинг барча коллективларида ГТО кўпкурашининг енгил атлетика, мерганлик, сузиш ва бошқа турлари бўйича оммавий мусобақалар бўлади.

Пискент, Калинин, Оржоникидзе, Тошкент, Ғалаба, Бўстонлиқ районлари, Чирчиқ, Янгийўл ва Олмалиқ шаҳарларида ўтадиган мусобақаларга кўплаб киши жалб қилинади.

Ушбу ҳафталикка областимиз ДОСААФчилари ҳам катта тайёргарлик кўришган. Етти кун давомида барча бошланғич ташкилотларда ГТО кўпкурашининг техник турлари бўйича мусобақалар ўтади. Айниқса, Тўйтепа шаҳрида бўладиган авиамоделчиларнинг ҳаво «жанги»га томошабинлар кўп йиғилади. Чунки бу тур кейинги йилларда анча машҳур бўлиб бораяпти. Тошкент денгизи, Ленин комсомоли номидаги маданият ва истироҳат боғи ва бошқа ерларда ҳам турли спорт ўйинлари ўтади.

СССР 60

ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ВА ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ

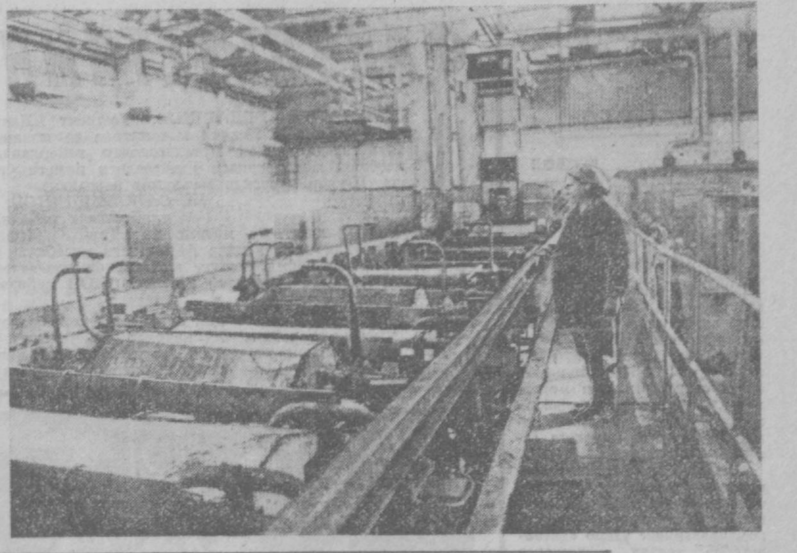

◆ ЗАВОДДА кўпгина жараёнлар автоматлаштирилган. Ушбу суратда сиз автоматлашган участкаларнинг бирини кўриб турибсиз.

Б. Минбоев фотоси.

ДАВР ТАЛАБИ

БУ йил тракторсозлар учун қўш байрам. Улар СССР ташкил топган куннинг 60 йиллигини ва ўз корхоналари дастлабки маҳсулот ишлаб чиқара бошлаганлигининг 40 йиллигини нишонлашга ҳозирлик кўрмоқдалар. Завод Улуғ Ватан уруши йилларида ташкил топган эди. Дастлаб у Тошкент озиқ-овқат машинасозлиги заводи деб аталди. Кейинроқ пахта тозалаш машиналари ишлаб чиқаришга ихтисослашди. 1967 йилдан бошлаб тракторлар тайёрлашга киришди. «СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси эндиликда пахтачилик учун тракторлар, ағдарма прицеплар, ярим автомобиль прицеплари, заправка агрегатлари учун шасси ишлаб чиқаришга ихтисослашаётган мамлакатимизнинг йирик машинасозлик корхонасига айланиб бормоқда.

Хозирги кунда завод конвейеридан ҳар 12 минутда биринчи категорияли сифат белгиси билан биттадан трактор тушаяпти. Прицеплар, ярим прицеплар ва шассилар ҳам олий сифат категориясидадир.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг тракторсозлар ҳузурида бўлиши партия ва ҳукуматимизнинг бу муҳим тармоғини ривожлантиришга кўрсатаётган оталарча ғамхўрлигининг ёрқин ифодаси бўлди. Шу унитилмас воқеага бағишлаб заводда ўтказилган митингда ишчилар юбилей йилида планга қўшимча равишда 350 та трактор ишлаб чиқаришга, жами 1,5 миллион сўмлик қўшимча маҳсулот реализация қилишга сўз бердилар. Бу маррани эгаллаш учун корхонада барча имкониятлар мавжуддир. Ҳозир цехлар бўйлаб юбилей йили мажбуриятларини муваффақиятли бажариш юзасидан қизғин мусобақа кетяпти. Бу мусобақада коммунистлар намуна кўрсатмоқдалар.

Корхонада ҳар 9 ишчининг бири коммунистдир. Заводнинг 32 та бўлинмасида цех партия ташкилотлари, 90 та партия группаси иш олиб бормоқда. Ишлаб чиқаришнинг асосий участкаларида коммунистлар асосий куч ҳисобланади. Бевосита ишлаб чиқаришда партия аъзоларининг 78 проценти меҳнат қилмоқда.

Завод партия комитети корхонанинг бош штабидир. У ташкилий ва сиёсий ишларни ягона комплекс план асосида олиб бормоқда. 29 кишидан иборат партия комитети сайланган. Комитетнинг ҳар бир аъзоси конкрет участкаларга бириктириб қўйилган. Кейинги йилларда кам сонли партия ташкилотларини мустаҳкамлашга, ишлаб чиқаришга партиявий таъсирни кучайтиришга алоҳида эътибор берилаяпти. Партия ташкилотлари ҳар бир коллектив иш фаолиятини жиддий муҳокамадан ўтказиб бормоқда. Меҳнатни ташкил этиш, мусобақага раҳбарлик, оммавий-сиёсий ишлар — барчаси партия комитети ва партбюроларнинг диққат марказида турибди.

Корхона цехларининг айланган киши зўр фидокорлик билан қилинаётган меҳнатнинг гувоҳи бўлади. Жўнатиш майдонига териб қўйилган тракторлар ҳозиргина бош конвейердан тушган. Улар ёз қуёшида товланиб турибди. Ҳа демай бу агрегатлар Жиззах ва Қарши чўлларига, Фарғона водийси ва қардош пахтакор республикалар далаларига йўл олади.

Кейинги йилларда тайёрланаётган тракторларнинг қуввати анча ошган. Эсимизда, завод 60-йилларда пахтани қоп-канорсиз ташишга мўлжалланган трактор прицеплари ҳамда «ГАЗ-51» маркали автомобиллар учун эҳтиёт қисмлари ишлаб чиқарар эди. Давр талаби билан 70-йилларда корхонани реконструкция қилиш, техника жиҳатдан қайта қуроллантириш, станоклар паркини янгилаш жараёнлари бошланди. Ишлаб чиқариш тўхтатилмаган ҳолда 60 от кучли тракторлар ишлаб чиқариш технологияси ўзлаштирилди. Кўп ўтмай 80 от кучига эга бўлган «Белорусь» модели асосида янги трактор тайёрлаш технологияси ҳам йўлга қўйилди. Пировардида 4 қаторли пахта териш машиналарини бир маромда ишлатиш муаммоси ҳал бўлди.

1976 йил 14 июнда заводда МТЗ-80Х маркали кучли тракторларни оммавий усулда ишлаб чиқариш бошланди. Янги трактор пахтакор республикалар дала меҳнаткашларининг иш унумдорлигини анча оширди, Жиззах ва Қарши чўлларини тезроқ ўзлаштириш имкониятларини яратди. Завод партия комитети ва маъмурияти, касаба союз ва комсомол ташкилотлари янги типдаги агрегат ишлаб чиқарилишини тезлаштириш устида алоҳида қайғурдилар. Янги корпуснинг трактор ишлаб чиқариш цехи МТЗ-80Х тракторини ишлаб чиқариш учун асосий база бўлиб хизмат қилди. Кўплаб ускуналар шу мақсадда қайта модернизация қилинди. Бир йилдаёқ тракторлар ишлаб чиқариш 1250 тага етди. Бу партия ташкилоти олиб борган катта ташкилотчилик ишлари самараси эди.

ЭКОНОМИКА ТЕЖАМЛИ БЎЛСИН

ЗАВОДНИ реконструкция қилиш ва қайта қуриш ишлари бошланган дастлабки кезларда ажратилган капитал маблағни тўла ўзлаштиришнинг имкони бўлмади. Ёрдамчи бўлинмалар, иссиқлик гальваника цехи, машина зали, темирчилик-пресслаш цехининг айрим участкалари, омборхона, ремонт-механика ва асбобсозлик базалари қурилиши чўзилиб кетаверди. Бу нуқсонларнинг барчаси заводни реконструкция қилиш, янги техникани жорий этиш планларининг бажарилишини таъминлашга тўсқинлик қила бошлади.

Партия комитети йиғилишида реконструкция ва қурилиш ишларининг бориши алоҳида бир масала қилиб қўйилди. Бу масалани муҳокама қилиш олдидан партком аъзолари жойларда бўлиб мавжуд аҳвол билан яқиндан танишдилар, узилиш сабабларини ўргандилар. Партком йиғилишида кўпгина ташкилотлар келишиб ишламаётганлиги, пудратчи ва буюртмачи ташкилотлар ўртасида ҳамкорлик йўқлиги маълум бўлди. Шундан кейин завод партия хўжалиги активи йиғилишини ўтказишга қарор қилинди.

Актив йиғилишига қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари ҳам таклиф этилди. Йўл қўйилаётган камчиликлар юз-хотир қилинмай танқид қилинди. Ишни бир маромда ташкил этишга ёрдам берувчи тадбирлар ишлаб чиқилди. Қурилиш ташкилотлари ҳам, корхона ҳам ўз зиммаларига конкрет мажбуриятлар қабул қилдилар. Шундан сўнг реконструкция ва қурилиш ишлари кўлами кенгайди. Ҳар бир коллектив ишга бошқача ёндашадиган бўлди.

Янги мажбуриятлар асосида завод махсус конструкторлик бюроси пахтани қоп-канорсиз ташишга мўлжалланган трактор прицепининг янги конструкциясини ишлаб чиқди. Бу янгилик трактор поездлари иш унумдорлигини 70 процент ошириш имконини берди. Минск трактор заводи билан ҳамкорликда МТЗ-80Х трактори базасида кенг ва тор қаторларда, шунингдек ҳар иккала қаторда ишлайдиган янги агрегатлар яратилди.

Янги маркадаги тракторлар ишлаб чиқаришни тўлароқ таъминлаш мақсадида корхонани техника жиҳатдан қайта қуроллантиришга эҳтиёж туғилди. Шу мақсадларда 30,5 миллион сўм ажратилди. Янгидан 21 минг квадрат метр ишлаб чиқариш майдони фойдаланишга топширилди. Ишлаб чиқаришга жорий этилган 630 та ташкилий-техникавий тадбирлар йил сайин сал кам 2 миллион сўмлик самара бера бошлади. Тайёрланган маҳсулотларнинг 20 процентга яқини давлат Сифат белгиси билан чиқарила бошланди.

Партия комитети ва цех партия бюролари мажлисларида техника тараққиёти, бош механик, бош технолог бўлимлари фаолиятига оид масалалар бир неча бор муҳокама қилинди. Белгиланган тадбирларнинг бажарилиши ҳамиша эътиборда бўлди. Кейинги беш йил давомида техника тараққиёти бўйича белгиланган планнинг қандай амалга оширилаётганлиги партком мажлисида 9 марта таҳлил қилинди. Муҳокама давомида ишчилар, инженер-техник ходимлар эътибори янгиликларни тезроқ жорий этишга, ижодий муҳитни янада яхшилашга қаратилди.

Партия хўжалик активи йиғилишларидан бирида эса тракторлар ва бошқа машиналар ишлаб чиқариш учун қувватларни яратиш масаласи кўриб чиқилди. Бу йиғилишда вазифалар яна ҳам аниқ белгилаб берилди. Завод партия комитети кўрган чора ва тадбирлар туфайли ўнинчи беш йиллик давомида корхонани кенгайтириш ва реконструкция қилиш ишларига 66,7 миллион сўм сарфланди, 36 минг квадрат метр ишлаб чиқариш майдони, 2,14 минг тонна иссиқ штамповка ишлаб чиқариш қувватлари фойдаланишга топширилди. Совуқ штамповкалар тайёрлашнинг янги технологияси, трактор ва прицеп деталларини икки қаторлаб штамповка қилиш усуллари ўзлаштирилди.

Бу тадбирлар 10 минг сўмлик иқтисодий фойда келтирди. Ўтган йилларда корхонани социал ва иқтисодий ривожлантириш комплекс плани бўйича 1,5 мингга яқин тадбир амалга оширилди ва бундан 2 миллион 662 минг сўмлик самара кўрилди. Меҳнат унумдорлиги 19,7 процент ортди. 200 минг сўмлик умумий иқтисодий самара берадиган 13 та илғор технологик жараён жорий этилди.

Кейинги йилларда ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш йўлида дадил қадамлар қўйилди. Деталларни қайта ишлаш ва йиғиш бўйича 11 та механизациялашган поток линия, 162 та автомат, ярим автомат ва агрегат станоклари, 23 та илғор технологик жарёнлар ишлаб чиқилиб жорий этилди. Пайвандлаш ярим автоматларини қўллаш даражаси 92 процентга, кўтариш-транспорт ишларини механизациялаш даражаси эса 89 процентга етказилди.

Партия комитети бошқарувнинг автоматик системасини жорий этиш устида ҳам тинмай ғамхўрлик қилаяпти. Дирекция ва партия комитетининг 1980 йил бошида бўлиб ўтган кенгайтирилган мажлисида бошқарувнинг автоматлашган системасини жорий этиш масаласи алоҳида кўриб чиқилди. Шундан сўнг ишлаб чиқаришни механизациялаш, автоматлаштириш ва технологияни такомиллаштириш яна ҳам кучайди. Пировардида ишлаб чиқаришни тобора интенсив ривожлантиришнинг янги истиқболлари очилди. Янги система ишлаб чиқаришни планлаштириш ва меҳнатни ташкил этиш жараёнларини оператив тарзда бажариш имконини бермоқда. Бу янгилик йилига корхонага 235 минг сўмлик иқтисодий фойда келтиряпти. Бундан ташқари меҳнатни илмий асосда ташкил этишнинг комплекс плани ҳам муваффақиятли бажариляпти. Бу тадбир иш шароитини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини оширишга ёрдам беряпти. Ҳозир ишчи ва хизматчиларнинг 22 проценти НОТ тадбирларини бажаришда қатнашмоқда.

Корхонада ихтирочилик, рационализаторлик ва новаторлик ҳаракати ҳам кенг қулоч ёймоқда. Ижодкор ишчилар техникани тараққий эттиришда, ишлаб чиқариш маданиятини оширишда, машина ва ускуналардан самарали фойдаланишда катта ҳисса қўшмоқдалар. Янгиликларни жорий этиш, рационализаторлик таклифларини амалга оширишга оид тадбирлар цех партия ташкилотлари йиғилишларида мунтазам муҳокама қилиб борилмоқда.

Ўтган беш йилликда янгилик ижодкорларидан 3 мингга яқин таклиф тушган эди. Кейинги икки йил давомида рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракати яна ҳам кенгайди. Улар таклиф қилаётган янгиликлар корхонага миллионлаб сўмлик фойда келтирмоқда.

Тушаётган энг актуал ва самарали таклифлар янги техника ва ташкилий-техникавий тадбирлар планига киритилмоқда. Улар кўплаб материал ва хом ашёларни тежаб қолиш имконини беряпти. Кейинги икки йил давомида рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини амалга ошириш туфайли 949 тонна қора металл прокати, 2 миллион 346 минг киловатт-соат электр энергияси, 144 минг сўмлик асбоб ускунани тежашга эришилди, ишлаб чиқаришда қўл меҳнати анча енгиллашди.

Корхонада янгилик ижодкорлари сафи тобора кенгайиб бораяпти. А. Сошников, Ш. Отахўжаев, А. Ғофforов, К. Узиканов, Г. Белих каби рационализаторларнинг номи ҳамиша ҳурмат билан тилга олинади.

КПСС XXVI съезди қарорлари асосида корхонада фан ва техника ютуқларидан самарали фойдалнишга ҳам катта эътибор берилмоқда. 1981 йилда илмий-тадқиқот ишлари ҳажми ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилига нисбатан 2,5 баробар ошиб 2 миллион сўмликни ташкил этди. Илмий-тадқиқот институтлари, олий ўқув юртлари, лойиҳалаш ташкилотлари билан корхона коллективи ўртасида мустаҳкам алоқа ўрнатилган. Улар ёрдамида тракторлар, прицеплар, пневматик тормоз системаси, тракторларнинг унификация қилинган кабиналари, кузовининг ҳажми кенгайтирилган прицеплар тайёрлаш йўлга қўйилди. Ҳозирги кунда МТЗ-80Х трактори базасида яна ҳам такомиллашган агрегатлар яратиш устида изланмоқдалар.

Айниқса роботлар ишлайдиган участка ташкил қилиш бўйича олиб борилаётган ишлар кўпчиликнинг диққатини ўзига тортмоқда. Саноат роботлари деталларни ўзи олиб ўзи қўяди, тайёр қисмларни тартиб билан тахлайди, ишчиларга ҳар жиҳатдан ёрдам беради. Ўтган йили «Технолог» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси ходимлари ёрдами билан роботлар ишлайдиган 2 та комплекс яратилди. Эндиликда кўтариш —транспорт ишларини механизациялаш ва автоматлаштиришга жиддий эътибор берилмоқда.

Ўтган йили бу соҳада маълум ишлар қилинди. Пировардида кўтариш-транспорт ишларида механизация даражаси сал кам 90 процентга етказилди. Натижада маҳсулот таннархи анча арзонлашиб ўтган йили 1 миллион сўмликдан кўпроқ самара олинди.

─ ─ ─

РЕСПУБЛИКАМИЗ қишлоқ хўжалиги машинасозлиги саноатининг йирик корхоналаридан ҳисобланган «СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи КПСС XXVI съезди қарорлари ва ўн биринчи беш йиллик топшириқларини бажара бориб меҳнатда ажойиб ютуқларни қўлга киритмоқда.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев республикамизга учинчи Ленин ордени топширилиши муносабати билан 1982 йил март ойида Тошкентда бўлган пайтида тракторсозлар бажараётган ишлар билан яқиндан танишиб, пахтачиликни комплекс механизациялаш, деҳқончиликда индустриал технологияни жорий этиш учун серунум машиналарнинг зарур туркуми қувватини оширишда улар қўшаётган ҳиссани юқори баҳолади. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг бирлашмада бўлиши тракторсозларнинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини янада жўш урдириб юборди. Корхона ишчилари янги қувватларни тезроқ ишга тушириш, жараёнларни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш, трактор ва прицеплар ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан қўшимча тадбирларни белгиладилар.

Ҳозир корхона ишчилари, инженер-техник ходимлари СССР ташкил топган куннинг 60 йиллигини меҳнатда янги ютуқлар билан кутиб олишга интилмоқдалар. Бирлашма партия комитети коммунистлар, барча меҳнаткашлар эътиборини ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришга қаратмоқда, техникани янада тараққий эттириш, янги технологияни жорий этиш, фан ва техника ютуқларидан самарали фойдаланиш бўйича зарур чора ва тадбирларни кўрмоқда.

ҚУДРАТЛИ КУЧ

СОЦИАЛИСТИК мусобақани ташкил этиш ва самарадорлигини ошириш бирлашма партия комитетининг диққат марказида турибди. Мусабақа давомида корхонада бир қатор қимматли ватанпарварлик ташаббуслари туғилмоқда.

КПСС XXVI съезди арафасида 31-механика йиғув цехи коллективи ажойиб ташаббус билан чиқди. Цех ишчилари КПСС XXVI съезди шарафига 26 зарбдор ҳафталик эълон қилдилар. Бу ташаббус барча коллективлар томонидан қизғин қўллаб қувватланди. Ташаббускор цех йиллик планни 25 декабргача адо этиб қўшимча 50 та трактор ишлаб чиқаришга муваффақ бўлди. Завод бўйича чиқарилган плакат-варақада илғор коллективнинг иш тажрибаси кенг ёритилди.

КПСС XXVI съезди делегати М. Туропов, Ўзбекистон Компартияси XX съезди делегати Л. И. Дубинина бошлаган ташаббуслар яна ҳам қимматли бўлди. Улар беш йилликка мўлжалланган шахсий топшириқни 3,5 йилда бажариш учун кураш бошладилар. Партия комитети, цех партия ташкилотлари бу қимматли ташаббусни ҳар бир ишчи ва инженер-техник ходим онгига етказдилар. Тезда 26-цехнинг валларни қайта ишловчи бригадаси, 28-цехнинг шестерняларни қайта ишловчи бригадаси аъзолари бу ташаббусга қўшилдилар. Улар оз сон билан меҳнат унумдорлиги бўйича беш йиллик топшириқни тўрт йилда бажаришга сўз бердилар. Ҳозир 1000 дан ортиқ ишчи, 58 та бригада бу ташаббусга қўшилган.

Ташаббусларни қўллаб-қувватлаш, мусобақани кенг қулоч ёйдириш туфайли графикдан ўзиб ишлаётган ишчилар сони йил сайин кўпайиб бормоқда. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 64 йиллиги арафасида 560 ишчи ва 58 бригада беш йилликнинг биринчи йили топшириқлари бажарилганлиги тўғрисида ғалаба рапорти берди. Ҳозир СССРнинг 60 йиллиги шарафига бошланган мусобақа яхши самаралар беряпти. Кўплаб ишчилар икки йилда уч йиллик топшириқни бажарган ҳолда юбилейни кутиб олиш учун курашмоқдалар.

Завод коллективи халқ хўжалик планларини муваффақиятли бажариш юзасидан ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида актив иштирок этиб ўтган йили катта ютуқларни қўлга киритди. Йил якунлари бўйича корхонага КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи тақдим этилди. Ҳозир ғолиб коллективнинг иш тажрибаси СССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида кенг намойиш қилинмоқда.

Коллектив ўтган 40 йил давомида шонли йўлни босиб ўтди. Энди у порлоқ истиқбол сари дадил одимламоқда. Яқин келажакда завод йилига 35 мингта МТЗ-80Х трактори ишлаб чиқариш қувватига эга бўлади. Беш йиллик давомида қишлоқ хўжалигига 157 мингта трактор етказиб беради. Чўян қуйиш 50 минг тоннага, пўлат тунука ишлаб чиқариш эса 35 минг тоннага етказилади.

Бунинг учун яна кенг ҳажмда қурилиш ишлари бажарилади. Беш йиллик мобайнида 270 минг сўмлик капитал маблағни ўзлаштириш кўзда тутилган. Бу олдинги беш йилликдагидан тўрт марта кўпдир. Бир сўз билан айтганда завод ўн биринчи беш йилликда яна ҳам ёшариб куч-қувватга тўлади.

Партия комитети давр талаби билан қўйилаётган янги вазифаларни ҳал этишнинг энг самарали йўлларини излаб топмоқда. Ҳозир меҳнатни ташкил этишнинг бригада формаси кенг қўлланилмоқда. Қолоқларсиз ишлаш ҳаракати тобора кенгаймоқда. 3700 дан ортиқ киши бу ҳаракатга қўшилган. Янги йилдан бошлаб эса корхонада яна бир янгилик жорий этилди: норматив соф маҳсулот корхона фаолиятининг асосий кўрсаткичи бўлиб қолди. Бу усул ҳар бир ишчидан тўла қувват билан меҳнат қилишни, маҳсулот сифати устида қайғуришни талаб этади. Шунга яраша ишчиларнинг моддий манфаатдорлиги ҳам ошади.

Туғилаётган ҳар бир янгилик тезда корхона бўйлаб кенг қанот ёзади. Энг яхши иш усулларини ўрганиш бўйича 12 та мактаб, техника тараққиёти ва иқтисодий билимлар университети, новаторлар семинари ишлаб турибди, турли хил кўриклар ташкил қилинмоқда. Илғор тажрибаларни оммалаштиришда кўп тиражли «Тракторостроитель» газетасининг ҳам роли катта бўляпти.

Илғор тажрибаларни кенг ёйишда мураббийлар хизмати ҳам боқиёсдир. Корхонада тажрибали ишчилар оз эмас. 12-цех чархловчиси А. Турдибоев, 3-цех электр пайвандчилар бригадаси бошлиғи У. Турғунбоев, 18-цех созловчиси Г. Соловьёв, 12-цех силлиқловчиси Т. Юсупов каби ветеранларнинг меҳнати корхонага кўп синггган. Улар ҳозир ҳам мусобақада ёшлардан қолишишмаяпти. Айни пайтда ўз тажрибаларини уларга ўргатишаяпти.

СССРнинг 60 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган зарбдор ҳафталикларда устозлар ҳам, шогирдлар ҳам бир кишидек актив қатнашмоқда. Ўтган ҳафталикларда В. Боровиков бошлиқ комплекс бригада аъзолари тўрт марта ғолиб деб топилди. В. Серебренников бошлиқ комсомол ёшлар бригадаси, Р. Қодиров бошлиқ конвейер коллективи ҳам яхши натижаларга эришмоқда.

Айниқса 28-цехнинг В. Камишанский бошлиқ комплекс бригадаси аъзолари эришаётган ютуқлар бутун коллективни ҳайратга солаяпти. Бригада аъзолари токарлик, фрезерлик, силлиқловчилик касбларини пухта эгаллаб олишган. Шу боисдан ҳам смена топшириқларини 120 процентдан ошириб адо этишмоқда. Ўтган ҳафталикларда коллектив узлуксиз 8 марта мусобақа ғолиби деб топилди.

Шуниси қувончлики, мусобақада шахсий намуна кўрсатаётган ишчиларнинг аксарияти коммунистлардир. Улар янги ташаббусларнинг ижодкори бўлиб майдонга чиқмоқдалар. Коммунистлар ҳиссаси билан ярим йиллик топшириқ крохонада ортиғи билан адо этилди. Ҳозир бутун эътибор йиллик план ва социалистик мажбуриятларни тўла бажаришга, СССРнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олишга қаратилгандир.

А. АБДУҚОДИРОВ,
Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети партия архивининг мудири.
П. ЦАПЛИН,
партия архиви илмий ходими.

◆ СУРАТДА: кузовининг юк ортиш ҳажми кенгайтирилган 2ПТС-4-793А моделидаги янги прицеп намунаси.

◆ СУРАТДА: оммавий усулда ишлаб чиқарилаётган МТЗ-80Х маркали кучли трактор намунаси.

Ю. Игумнов фотолари.

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ФАЛАСТИНЛИКЛАР СССРГА МИННАТДОРЧИЛИК БИЛДИРМОҚДАЛАР

▲ ГАВАНА. АҚШнинг Ливанга бевосита қуролли интервенцияси реал хавфи мавжуд бўлган ҳозирги вақтда айни Совет Иттифоқи ва унинг раҳбари Л. И. Брежневнинг ғоят муҳим баёнот берганлиги ажабланарли эмас, деди Фаластин озодлик демократик фронти раҳбарлиги аъзоси Оде Шараф ТАСС мухбирига, Совет раҳбарининг мурожаатини биз Фаластин ва Ливан халқлари учун ғоят қийин бир вазиятда совет биродарларимизнинг бирдамлиги ифодаси деб баҳолаймиз. Халқларимиз Л. И. Брежневнинг вазмин, тинчлик тақдири учун тўла масъулият ҳисси ва осойишталик билан айтган оқилона сўзлари ўн минглаб фаластинликлар ва ливанликлар бошидан кечираётган ва кураш давом этаётган вазиятни юмшатишга ёрдам беради, деб ишонишни истайдилар.

Фаластинликлар, деди Шараф, бирдамлик изҳор қилганликлари учун Совет Иттифоқига, КПССга, шахсан Л. И. Брежневга ўзларининг чуқур миннатдорчиликларини изҳор этадилар. Биз Совет Иттифоқи ва унинг раҳбарининг бутун дунёда тинчлик учун собитқадамлик ва изчиллик билан олиб бораётган курашини батамом қўллаб-қувватлаймиз ва маъқуллаймиз.

Б. КРАЙСКИЙНИНГ БАЁНОТИ

▲ БРЮССЕЛЬ. Австрия федерал канцлери Б. Крайский Бельгия телевидениеси орқали сўзлаган нутқида Фаластин араб халқи яшаш ва ўз давлатини тузишдан иборат ажралмас ҳуқуққа эгадир, деб айтди.

У, Фаластин халқининг миллий мустақиллик учун олиб бораётган курашининг бирдан-бир қонуний вакили Фаластин озодлик ташкилоти эканлигини таъкидлади.

Б. Крайский Исроилнинг Ливанга қарши агрессияси масаласига тўхталиб, Тель-Авивнинг ҳаракатини фашистларча ҳаракат деб баҳолади. Бегин ҳукуматининг Исроилда истиқомат қилувчи арабларга муносабати апартеид практикасига ўхшайди, деб уқтириб ўтди Австрия канцлери.

СОМАЛИДА ЖАНГОВАР ҲАРАКАТЛАР

▲ ПАРИЖ. Сомалини қутқариш демократик фронти отрядлари бир ҳафтадан бери мамлакатнинг ғарбий районларида ҳукумат қўшинларига қарши жанг қилмоқдалр, деб хабар беради Франс-Пресс агентлиги Найробидан. Сомалини қутқариш демократик фронти 1981 йилда оппозициядаги учта ҳаракатнинг қўшилиши натижасида тузилган.

Сомалини қутқариш фронтининг ҳозирги режимга қарши олиб бораётган миллий-озодлик, уруши, дейилади ҳужжатда, Сомали халқининг ўз ички ишидир. Ҳукумат қўшинларига қарши ҳаракатларда фақат оппозициянинг қуролланган бўлинмалари иштирок этмоқда.

Қуролли тўқнашувлар давомида, деб таъкидланади ахборотда, Сомалини қутқариш фронти қуролли отрядлари ҳукумат қўшинларининг учта батальонини тор-мор қилдилар. Ҳукумат қўшинларидан 400 киши ўлдирилди ва юзлаб солдат ярадор қилинди. Демократик фронт отрядлари 5 танк, 7 бронетранспортёрни қўлга туширдилар.

Ҳукумат авиацияси, дейилади яна ахборотда, жанг районларида аҳоли яшайдиган пунктларни ўққа тутмоқда ва бомбардимон қилмоқда. Бу ҳаракатлардан эса тинч аҳоли зарар кўрди.

(ТАСС).

ИСРОИЛ АГРЕССОРЛАРИНИНГ ТЕРРОРЧИЛИК ҲАРАКАТЛАРИ

БАЙРУТ. (ТАСС). Исроил Ливан ва Фаластин халқларига қарши очиқдан-очиқ жанговар ҳаракатлар қилиш билан чекланиб қолмаётир. Айни маҳалда у Фаластин қаршилик ҳаракати ва Ливан миллий ватанпарвар кучларининг қўшма кучлари назоратида бўлган районларда ҳар хил террорчилик ва қўпорувчилик ҳаракатлари ташкил этиш йўли билан пинҳона уруш ҳам олиб бормоқда.

Исроилнинг Ливанга қарши агрессияси чоғида шу районларда юзга яқин жойлар портлатилди ва Ливаннинг юзлаб тинч гражданлари портлашлар қурбони бўлди.

Аммо касални яширсанг иситмаси ошкора қилади. Фаластин қаршилик ҳаракати, миллий ватанпарвар кучлар ва «Амал» деб аталган ҳаракатининг бирлашган хавфсизлик хизмати Тель-Авивда режалаштирилган, жумладан Ғарбий Байрутда амалга оширилган террорчилик ҳарактларининг бир қанча ижрочиларини қамоққа олишга муваффақ бўлди.

Бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида тўрт нафар террорчи журналистлар ҳузурида гапирди. Улар илгари Исроил махсус хизматлари томонидан ёлланган бўлиб, Ливан пойтахтининг ғарбий қисмида террорчилик портлашларини амалга оширган эдилар. Жанубий Ливанда яшаган бу террорчилар «Абу Жабал» деган ном билан машғул бўлган Исроил офицери раҳбарлигида «ишлаганлар» ва улар амалга оширган барча террорчилик ҳаракатларини ташкил қилишда ўнг христианлар партияси «Катоиб»нинг тегишли органлари ҳамда Ливан халқининг хоини С. Хаддад бошчилигидаги сепаратчилар ёрдам берганлар. Улар бу террор Ливаннинг тинч аҳолисига қаршигина эмас, шу билан бирга ҳаракатни ижро этувчиларга ҳам қарши амалга оширилаётганлигини таъкидледилар. Ҳар бир конкрет «операция» исроилликлар ёки сепаратчилар террорчи оила аъзоларини қамоққа олганлар. Террорчилар Исроил махсус хизмати топшириғини бажармаса улар ўлдирилади, деб огоҳлантирганлар.

ESPANA 82

ФУТБОЛ

ИТАЛИЯ—ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ

ШУНДАЙ қилиб бир ой давом этган XII жаҳон чемпионати ниҳоясига етди. Италия футболчилари учинчи марта чемпионлик унвонини қўлга киритдилар. ГФР командаси олтин суви юритилган медалларга, Польша футболчилари кумуш медалга, Франция командаси бронза медалига сазовор бўлдилар.

Финал ва ярим финал учрашувлари ҳақида фикр юритишдан олдин, қисқача чемпионликка даъвогар бўлган командаларнинг ўзаро «ҳисоб-китоби» ҳақида мухлисларга маълумот бермоқчимиз.

Италия ва ГФР финалга чиққандан сўнг улардан бирининг уч марта чемпионлик унвонига эга бўлиши аниқ бўлди. Бразилиядан кейин бундай номга қайси команда сазовор бўларкин! Италиями ёки ГФР! Бу командалар тўрт мартадан финалда қатнашган. Итальянлар 1934 ва 1938 йилларда чемпион бўлишган бўлса, 1970 йили бразилияликларга ютқазиб қўйиб, иккинчи ўринда қолишганди. ГФР командаси эса 1954 ва 1974 йилларда чемпион бўлиб, 1966 йили инглизларга ютқазиб, иккинчи ўрин билан кифояланишган эди.

Италия ва ГФР командаларининг ўзаро «олди-берди»си ҳам бор эди. 1978 йили Аргентинада бу икки команда ўртасидаги ўйин натижасиз тугаган бўлса-да, 1970 йили Мексикада итальянлар ярим финалда кескин курашда 4:3 ҳисобида устун келишганди.

Италия футболчилари дастлабки босқич ўйинларини бир мунча сустроқ ўтказиб, Польша, Перу ва Камерун командалари билан дуранг натижага эришгандан сўнг, Аргентина [2:1], Бразилия [3:2], Польша [2:0] командаларини енгиб, финалга чиқди. ГФР командаси дастлабки ўйинини Жазоир футболчиларига 1:2 ҳисобида ютқазгач, Чили командасини 4:1 ва Австрия футболчиларини 1:0 ҳисобида енгиб, кейинги босқичда Англия командаси билан 0:0, Испания командаси билан 2:1 ҳисобида ўйнади ва ярим финалда Франция футболчиларини 11 метрлик тўплар тепишда умумий 8:7 ҳисобида енгди.

Финал ўйин миллионлаб мухлислар кутганидек, қизиқарли ва кескин ўтди. Биринчи бўлимда Италия футболчилари 11 метрлик жарима тўпидан фойдалана олмаган бўлишларига қарамай, иккинчи бўлимда майдонда тўла устунлик қилдилар. Росси ўзининг чемпионатдаги олтинчи тўпини киритди ва ҳужумчилар ўртасида энг кўп гол эгаси бўлди. Тарделли иккинчи тўпни киритгандан сўнг Италия футболчиларининг ғолиб келишига ҳеч кимда шубҳа қолмади. Бундай вазиятларда олдинда бораётган команда ҳимояга кўпроқ эътибор беради. Лекин итальянлар бу «қолипни» ушламадилар. Балки ҳужумни тўхтатмай яна тўп киритишга муваффақ бўлишди.

ГФР командаси ўйинни ҳарчанд сақлаб қолмоқчи бўлсада, устунлик тўла рақибда эди. Ҳимоячи Брайтнернинг Зофф дарвозасига киритган битта тўпи ўйинда бурилиш ясай олмади.

Чемпионат тугади!.. Испания биринчилигининг олтин медалларига сазовор бўлган Италия футболчиларининг чиройли ва ҳужумкор ўйинлари миллионлаб мухлисларга ёқиб тушди. Орадан бироз вақт ўтади. Мутахассис ва тренерлар чемпионат учрашувларини такрор ва такрор муҳокама қиладилар, ўрганадилар.

Польша футболчилари жаҳон чемпионатларида қатнашиб, 1974 йили энг юксак натижага эришган ва учинчи ўринни олган эдилар. Бу галги чемпионат ҳам Польша футболчиларига кумуш медаль ҳадя этди. Улар Франция командасини 3:2 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

12 йиллик танаффусдан сўнг жаҳон чемпионатида қатнашган совет футболчилари кучли 8 команда сафидан ўрин олишди. Бу натижа бундай қараганда ёмон эмас.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

ФАКУЛЬТЕТИМИЗГА МАРҲАМАТ

ҲУРМАТЛИ РЕДАКЦИЯ! Тошкент Давлат университетининг амалий математика ва механика факультетида қандай мутахассислар тайёрланади? Ҳисоблаш математикаси ихтисослиги нимага ўргатади. Шулар ҳусусида маълумот берсангиз.

Ш. САЛОҲИДДИНОВ,
Тошкент районн.

Газетхоннинг бу илтимосига ТошДУ амалий математика ва механика факультети ҳисоблаш математикаси кафедрасининг мудири, физика-математика фанлари кандидати З. ЖАМОЛОВ қуйидагича жавоб беради:

ФАН, техника ва экономиканинг мислсиз тараққиёти электрон ҳисоблаш машиналарини моҳирона қўллай оладиган юқори малакали кадрлар тайёрлашни тақозо этади. Ҳисоблаш машиналари инсоннинг таъсирисиз ўзича ишлай олмайди, албатта. Ана шу мураккаб йигирманчи аср мўъжизаларида бемалол ишлай оладиган мутахассислар Тошкент Давлат университети механика-математика факультети базасида ташкил топган амалий математика кафедрасида тайёрланади.

Кафедра 1960 йилда ташкил этилган бўлиб, ҳозирга қадар уни кўплаб мутахассислар тугаллаб чиққанлар ҳамда халқ хўжалигида, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси институтлари, йирик ҳисоблаш марказлари ва олий ўқув юртларида муваффақият билан иш олиб бормоқдалар.

Факультетда студентлар ҳисоблаш математикаси, амалий математика ва механика ихтисосликларини эгаллайдилар. Улар қайси мутахассисликни танлашларидан қатъий назар, турли ЭҲМлар билан ишлаш бўйича етарли маълумот оладилар.

Замонавий ҲИСОБЛАШ МАТЕМАТИКАСИДА учта асосий йўналиш мавжуд. Биринчиси электрон ҳисоблаш машиналарини турли илмий ва амалий фаолият соҳаларида қўллашдир. Иккинчи йўналиш эса математик вазифаларни ечишда методлар ва алгоритмларни ишлаб чиқиш билан боғланган. Учинчи йўналиш инсоннинг ЭҲМ билан муносабатини автоматлаштириш, ЭҲМ учун вазифаларни программалаш назария ва практикасини ўз ичига олади.

Математика фани билан боғлиқ бўлган ихтисосликларга иҳлосманд ёшларни факультетимиз ўз бағрига чорлайди.

УЗБЕКИСТОН ЕЗУВЧИЛАРИНИНГ ЯНГИ АСАРЛАРИ

«КЎҲНА ДУНЁ» МУҲОКАМАДА

УЗБЕКИСТОН ССР Ёзувчилар союзи проза кенгашининг навбатдаги йиғилиши янги асар муҳокамасига бағишланди. Унда таниқли ёзувчи, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофоти лауреати Одил Ёқубовнинг «Кўҳна дунё» романи муҳокама қилинди.

Йиғилишни Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари Саъдулла Кароматов бошқарди. Тарихий мавзудаги бу асарда буюк аллома Абу Али ибн Сино ҳаёти ва фаолияти қаламга олинган. Муҳокамада сўзга чиққан ёзувчи ва танқидчилардан Асқад Мухтор, Мирмуҳсин, Умарали Норматов, Ўктам Усмонов, Йўлдош Шамшаров, Иброҳим Ғафуров, Муҳаммад Али, Норбой Худойберганов, Эмин Усмонов, Ҳасан Тўрабеков, В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети профессори, фалсафа фанлари доктори И. Жабборов, геология ва минералогия фанлари доктори М. Зокиров, геология ва минералогия фанлари кандидати М. Исмоиловлар ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар. Улар асардаги адибнинг ғоявий-бадиий жиҳатдан қўлга киритган ютуқлари хусусида тўхталиб, роман совет адабиётининг жиддий ютуғи бўлиб қолишини таъкидладилар. Шунингдек, сўзга чиққан нотиқлар романни нашрга тайёрлаш даврида эътиборга олинадиган айрим жузъий камчиликларни ҳам кўрсатиб ўтдилар.

Муҳокама сўнгида муаллиф айтилган қимматли фикр-мулоҳазалар учун миннатдорчилик билдирди.

М. КАМОЛОВ.

◆ **Пойтахтимиздаги ёш табиатшунослар марказий станцияси ёзги каникул кунларида ўқувчилар билан янада гавжумлашган. 18 тўгаракда олиб борилаётган қизиқарли машғулотлар болаларда қишлоқ хўжалик касбларига меҳр уйғотмоқда.**

Суратларда: [чапдан] Тошкентдаги 137-мактаб ўқувчилари Камола Йўлдошева ва Муҳаббат Ғуломовалар ипакчилик тўгараги машғулотида; [ўнгда] станция пионер лагерининг ёш табиатшунослари жонли бурчакда; [пастда] ёш боғбонлар ўсимлик турларини ўрганишмоқда.

А. Ванштейн фотоси. (ЎзТАГ).

СУВ—МЎЪЖИЗА, ҚАДРИГА ЕТИНГ!

Тянь-Шань тоғларидан бошланган икки дарё — Чирчиқ ва Ангрен областимизни сув билан таъминлайди. Бу дарёлардан Тошкент шаҳри ва областининг халқ хўжалиги тармоқлари учун 1976 йилда кунига 8 миллион 800 минг кубометр сув сарфланган бўлса, ўтган йили бу рақам 7 миллион 500 минг кубометрни ташкил этди. Шу давр ичида областимиздаги сув сарф қиладиган саноат корхоналарининг сони 260 тага ошди. Демак корхоналарнинг сони, колхоз ва совхозларнинг суғориладиган ерлари кўпайишига қарамай, ишлатилган сув миқдори бир кунда бир миллион 300 минг кубометрга камайди.

Бундай яхши натижага қандай қилиб эришилди? Бу саволга областимиз саноат корхоналарида ифлосланган сувларни ҳовузларда совутиб, тиндириб ва тозалаб қайта ишлатиш туфайли, деб дадил жавоб бериш мумкин. Жумладан, Олмалиқдаги химия заводи, кон металлургия комбинати, маиший химия фабрикаси, Ангрендаги керамика заводи, «Средазнефтегазстрой»га қарашли 6-қурилиш бошқармасининг саноат базаси, Бўка районининг сельхозтехника бирлашмасида ва бошқа бир қатор автотранспорт хўжаликларида сувни тежаб-тергаб ва қайтадан фойдаланиш намунали йўлга қўйилган. Шу билан бирга саноат корхоналаридаги сувни тозалаш станцияларининг қайта реконструкция қилинганлиги ҳам бу ишга катта ҳисса бўлиб қўшилди.

Тошкент шаҳрида ўтган беш йилликнинг биринчи йилида ер устки сув ҳавзаларига кунига ташланган ифлос сувлар 372 минг кубометрни ташкил қилган бўлса, беш йилликнинг сўнгги йилига келиб бу рақам 102 минг кубометрни ташкил этди. Яъни ташланаётган ифлос сувлар аввалгига нисбатан 70 процентга қисқарди.

Яқиндагина абразив заводи, кўн заводи, грампластинка заводи, Ильич номли тажриба механика заводи, Октябрь революцияси номли завод, Семашко номли касалхона, «Главташкентстрой»га қарашли 5- ва 6-автомобиль корхоналари, «Ташсельмаш» ва электроаппарат заводларининг чиқинди сувлари шаҳар марказидан оқиб ўтадиган Салар ва Қорасув каналларига ташланар эди. Тошкент шаҳар партия комитетининг қарори билан юқорида қайд этилган корхоналарнинг чиқинди сувлари шаҳар канализациясига уланди.

Ангрен шаҳрида суткасига 100 минг кубометр ифлосланган сувни тозалаш станцияси ишга туширилганидан кейин, Ангрен дарёсига таркибида органик моддалари, азот бирикмалари бўлган ифлос сувларни ташлаш тўхтатилди. Ғазалкент мармар комбинати, Чирчиқ ойна заводи, Ўзбекистон металлургия заводидаги ифлосланган сувни тозалаш станциялари қайта реконструкция қилинди. Кўпгина корхоналарда табиатни муҳофаза қилиш бошланғич группалари тузилди. Шу корхоналарда лабораториялар ташкил қилиниб, улар чиқинди сувларнинг таркибини мунтазам текшириб бормоқдалар. Бундай лабораториялар областимизда 36 та бўлиб, шундан 13 таси Тошкент шаҳрида, 9 таси Олмалиқ ва Ангрен шаҳарларида, 10 таси Чирчиқда, 4 таси Бекобод ва Янгийўл шаҳарларида фаолият кўрсатаётир.

Лекин шунга қарамасдан, ҳали бу соҳада қилинадиган ишлар жуда кўп. Шундай корхона ва хўжаликлар учраб турадики, уларнинг раҳбарлари сувни муҳофаза қилиш чораларига сира эътибор бермайдилар. Натижада сувни қайта тозалаш станциялари қониқарсиз аҳволга тушиб қолган ёки умуман ишламайди. Ифлосланган сув қандай бўлса шундайлигича дарё ва кўлларга ташланяпти. Масалан: Янгийўл биохимия заводи (директори ўртоқ Шубин А. П.) бир неча йиллардан бери ўзининг чиқинди суви билан Салар каналини ифлослантириб келмоқда.

Бошқармамиз талаби билан 1979 йилда биохимия заводида сувни қайта тозалаш станцияси қурила бошланди. Афсуски, Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли 6-трест қурувчиларининг сусткашлиги натижасида ҳанузгача станция ишга туширилмади. 1981 йилга ажратилган 500 минг сўм маблағдан атиги 140 минг сўми ўзлаштирилди. Ёки бу соҳадаги план 28 процентни ташкил этди. 1982 йилнинг 1 квартал плани эса атиги 50 процентга бажарилди, холос.

Тошкент қоғоз ишлаб чиқариш фабрикасида ҳам аҳвол бундан яхши эмас. Халқ хўжалиги плани бўйича 1980 йилда сувни қайта тозалаш станцияси қурилиб, чиқинди сув шаҳар канализация тармоғига уланиши керак эди. Афсуски, бир неча министрликларнинг совуққонлиги туфайли қурилиш ишлари йилдан-йилга сурилиб келмоқда.

Бундан ташқари областдаги канон заводларидан кунига 250 минг кубометрдан ортиқ ифлосланган сувлар дарё ва суғориш каналларига ташланади. Ифлосланган сувларни тозалаш иншоотлари эса атиги тўртта заводда мавжуддир. Улардан ҳам тўғри фойдаланилмаяпти. Айрим ҳолларда иншоотлар умуман ишламаётир.

Шунингдек, назоратимиздаги 20 дан ортиқ йирик парранда фабрикалари, чўчқачилик комплекслари ва бўрдоқичилик фермаларида сувни қайта тозалайдиган иншоотларни ишлатиш яхши йўлга қўйилмаган. Бўрдоқичилик бош бошқармасининг бошлиқлари бу соҳада бирор чора кўришни ҳаёлларига ҳам келтирмайдилар.

Республика партия ва ҳукумати сувни муҳофаза қилиш тўғрисида қарор қабул қилган. Ана шу қарорда сувни муҳофаза қилиш қонунларини бузаётган айрим гражданларга, ишлаб чиқариш корхоналарининг масъул ходимлари ва раҳбарларига нисбатан чора кўриш лозимлиги таъкидланган. 1981 йилда ўнлаб корхоналарнинг раҳбарлари ва масъул ходимларига жарима солинди. Уларнинг кўплари огоҳлантирилиб, тартибга чақирилди. Айримларининг устидан эса жиноий иш қўзғатилди.

Халқимиз ҳамиша сувни муқаддас ҳисоблайди. Шунинг учун сувнинг мусаффолигини таъминлаш ҳар бир кишининг муқаддас вазифаси бўлиб қолсин.

Н. МУТАЛОВ,
область сувни муҳофаза қилиш ва тежамкорлик билан ишлатиш бошқармасининг бошлиғи.

КУЙЛАНГ, ЁШ ХОНАНДАЛАР

Тошкент шаҳридаги Йўлдош Охунбобоев номли Маданият уйига қачон борманг, ҳамиша гавжум бўлади. Маданият уйининг кенг ва ёруғ машғулот хоналаридан эшитилаётган дилрабо куйлар, ифодали ўқилаётган шеърлар, классик ашулалар киши қалбига завқ-шавқ бағишлайди. Машғулот хоналаридан бирига кирганимизда, рубобчилар ансамблининг қатнашчилари Дилшод ака Убаев бошчилигида янги куй ўрганишаётган экан. Шогирдлар ўз устозларининг қўл ҳаракатларига диққат билан тикилишган. Ҳар бири янги куй ишқи билан ёнади. Қўшни хонада эса дуторчилар ансамбли концерт программасини тайёрлаяпти. Оромбахш «Гилос» куйи янграйди.

— Маданият уйида 11 та тўгарак, «Эсперанто» клуби, бичиш-тикиш курслари доимий ишлаб турибди, — дейди биз билан суҳбатда Маданият уйи директори З. Усмонова. — Ҳаваскор қатнашчилар учун барча шарт-шароитлар яратиб берилган. Тўгаракларимизга мактаб ўқувчилари, студентлар, пенсионерлар, турли корхона ва муассасаларнинг ишчилари актив қатнашмоқдалар.

Маданият уйи қошидаги Халқ театрига кўп йиллардан бери Шавкат Умаров режиссёрлик қилиб келяпти. Шавкат ака саҳналаштирган қатор спектакллар томошабинлар олқишига сазовор бўлди. Булар СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига бағишлаб саҳналаштирилган Р. Орифжоновнинг «Оқ йўл, қизим», болгар драматурги Степан Костиковнинг «Аёллар подшолиги», Ё. Мирзо ва О. Шариповларнинг «Фарзандим-жигарбандим» каби қатор асарларидир.

Яқинда СССРнинг 60 йиллик юбилейига бағишлаб ўтказилган ҳаваскор театр коллективлари конкурсида Халқ театри фахрли биринчи ўринни эгаллаб, шаҳар комсомол комитетининг дипломи билан тақдирланди.

Шу кунларда Халқ театри коллективи Максим Каримовнинг «Интилганга толе ёр» асарини саҳналаштирмоқда. Спектаклдаги бош ролларни «Ёш гвардия» театри ходими Нозима Раимбекова, Собир Раҳимов район аҳолига маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг ишчиси Аваз Толибжонов ва пенсионер Тамара Ибрагимовалар ижро этишади.

М. РИХСИЕВ,
ТошДУ студенти.

ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

КЎРКАМ ОБИДАЛАР

Тошкентда кўпгина монументал обидалар қад кўтариб турибди.

—Кўҳна шаҳримизнинг 2000 йиллиги арафасида пойтахтимиздаги кўча ва хиёбонларга бу каби ёдгорликлардан яна бир нечтаси ўрнатилади. Тошкент юбилейига бағишланган обелисклар шаҳримиз ҳуснига ҳусн бўлиб қўшилади. Шулардан бири Фурқат ва Новоузбекистанская кўчалари кесишган жойда бунёд этилади.

Мазкур обелиск Тошкент шаҳрининг тарихи ҳақида ҳикоя қилувчи обида бўлади. Шаҳарнинг шонли, жанговар, революцион ва меҳнат жасорати ана шу обелискнинг композицион кўринишида ўз аксини топади.

Новоузбекистанская ва Самарқанд дарбоза кўчалари туташган жойда эса шарқ халқ донишмандлигининг рамзига айланган Насриддинга ҳайкал ўрнатилади. Бу монументал асарда халқ қаҳрамонининг қувноқ қиёфаси ўзига хос композицион планда кўрсатиб берилган.

С. ОДИЛОВА.

ГАЗЕТХОНЛАР ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

МУЗЕЙ ЭКСПОНАТЛАРГА БОЙИМОҚДА

Республикамиз пойтахтидаги табиат музейи заллари янги экспонатлар билан бойиб бормоқда. Бу ерда яқинда «Тўқай» диорамаси ташкил қилинди. Унда Сирдарё области тўқайзорларидан келтирилиб қотирилган йиртқич ҳайвонлар, шу жой ўсимликлари акс эттирилган. Музейда бу каби экспонатларни жойлаштиришда ландшафт усулидан кенг фойдаланилган бўлиб, томошабин кўз ўнгида табиат оламини тўлалигича акс эттиришга ҳаракат қилинган.

Шу кунларда Ўзбекистон заҳарли ҳашаротлари бўлими ва ёнғоқзорларга бағишланган диорамалар ҳам қайта тайёрланмоқда. Шу мақсадда музейнинг бир группа ходимлари Бўстонлиқ районининг тоғли зоналарини ўрганмоқдалар.

Г. РАИМЖОНОВА.

ТЎҚИМАЧИЛАР ОРОМГОҲИ

Тошкент денгизи яқинида жойлашган тўқимачилик комбинатининг дам олиш зонаси янада кўркам ва обод бўлди. Бу ерда яна учта коттеж фойдаланишга топширилди. Зона атрофи ободонлаштирилиб, 200 дан ортиқ мевали ва манзарали дарахтлар, гул кўчатлари ўтқазилди.

Ҳозирда бу оромгоҳ Тошкент тўқимачилик комбинати ишчи хизматчилари билан гавжум. Денгизнинг қайиқ станцияси, пляж, турли спорт майдонлари дам олувчилар ихтиёрига бериб қўйилган. Оромгоҳда бир сменада 230 дан ортиқ киши оилавий ҳордиқ чиқаради.

Д. ИСРОИЛОВ.

КОЛХОЗДА ЛИМОНАД ЦЕХИ

Оржоникидзе районидаги «Маданият» колхозида янги лимонад цехи қурилияпти. Бу иш район матлубот жамияти томонидан амалга оширилаётган бўлиб, уни йил охиригача битказиш кўзда тутилган. Цех тўла ишга тушгач бу ерда лимонаддан ташқари йилига 150 тоннагача музқаймоқ ҳам ишлаб чиқарилади.

Қ. ЙЎЛДОШЕВ.

* * *

Шунингдек, редакциямизга Тюмень областидан А. ИКОННИКОВ, Дубна шаҳридан В. МОКРИЙ, қўқонлик О. АБДУЛЛАЕВ, тошкентлик И. ҚОБИЛОВ, Н-қисмдан Ж. НОРҚУЛОВ, Янгийўл районидан Б. АБДУМЎМИНОВ ва М. ЛАТФУЛЛИНлар ҳам турли мавзуларда хат хабарлар йўллашган.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

Реклама ва эълонлар

Болалар учун пойабзал

БОЛАЛАРГА ҚАНДАЙ ПОЙАБЗАЛ КЕРАК? АЛБАТТА, У, ҚУЛАЙ ВА ПИШИҚ, ШУ БИЛАН БИРГА ЧИРОЙЛИ БЎЛИШИ ЛОЗИМ.

БОЛАЛАР ПОЙАБЗАЛЛАРИ ТАБИИЙ МАТЕРИАЛЛАР — ЧАРМ ВА ХРОМДАН ТАЙЁРЛАНАДИ, ОРИГИНАЛ ЧОКЛАР, ТАСМАЛАР БИЛАН БЕЗАТИЛАДИ.

САВДО ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

«УЗОБУВЬТОРГ»НИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ БАЗАСИДА БОЛАЛАРНИНГ ҚУЙИДАГИ ПОЙАБЗАЛЛАРИ БОР:

ҳошия чиқарилган тагчармли рангли хромдан тикилган сандалетлар (Тошкентдаги «Ўзбекистон» сунъий ва табиий чарм ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳамда 2-пойабзал фабрикасининг маҳсулоти);

товони ёпиқ, тасмали, тагчармли сандалетлар (Янгийўл пойабзал фабрикасининг маҳсулоти);

ўқувчи қизлар учун сандалетлар. Бошлиғи — рангли хромдан, тагчармли (Чирчиқ пойабзал фабрикасининг маҳсулоти);

ўқувчи ўғил болалар учун сандалетлар. Усти жигарранг. Таглиги енгил, ғовак материалдан (Тошкентдаги 1-пойабзал фабрикасининг маҳсулоти);

катта ёшдаги қизларнинг усти ёрқин рангдаги хромдан тикилган, тагчармли, паст пошнали туфлилари (Қўқон пойабзал фабрикасининг маҳсулоти);

катта ёшдаги қизларнинг таглиги енгил ғовак материалдан тикилган туфлилари;

«УЗОБУВЬТОРГ»НИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ БАЗАСИ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ УЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

Телевидение

БУГУН

МТ-I. 9.00 — Время. 9.40 — «Рики-Тики-Тави». Мультфильм. 10.00 — Мамлакат телевидение студиялари ҳужжатли фильмлари программаси. 10.30 — СССР Давлат кинематографиясининг симфоник оркестри чалади. 11.10— «Гусар балладаси». Бадиий фильм. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Атроф муҳитни муҳофаза қилиш ҳақида илмий-оммабоп фильмлар программаси. 16.15 — «Кобахидзе мактаби». 16.45 — Белоруссия Давлат консерваторияси цимбалчилар ансамблининг концерти. 17.15 — «Асли болаликдан». 18.00 — Ёшлар адреслари. 19.00 — «Расмларда қуёш акси бор». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси Академик рус халқ чолғу ансамблининг концерти. 20.00 — «Фан оламида». 20.30 — Франция телевидениесининг программаси. 21.30 — Время. 22.05 — «Поэзия». Владимир Маяковский. 22.50 — Дунё воқеалари. 23.05 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». Киноилова.

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильмлар программаси. 9.40 — «Бизнинг қарзларимиз». Бадиий фильм. 11.05 — Ўсмирлар ижоди. 11.35 — Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 12.05 — Ҳунар-техника билим юртларида нимага, қандай қилиб ўргатишади. 12.35 — Болалар учун фильм. «Ҳанжар». 2-серия. 13.45 — Мамлакат телевидение студиялари ҳужжатли фильмлар программаси. «Боғ яратиш» (Киев). «Республиканинг бир куни» (Тошкент). «Арат қўшиғи» (Новосибирск). 14.25 — Жаҳон халқларининг ижоди. Вьетнам санъати. 15.05 — «Фёдор Трофимович ва бошқалар...». Биринчи кўрсатув. Кўрсатувда Украина Компартияси Полтава область комитетининг биринчи секретари Ф. Т. Моргун иштирок этади. 15.35 — П. И. Чайковский 4-симфония. Ленинграддан олиб кўрсатилади. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — С. Воронцов чалади (гитара). 19.10 — «Мумкинми кирсам». Ёш оила муаммолари ҳақида. 20.00 — «Ҳамдўстлик». Телевизион журнал. 20.30 — «Тунингиз хайрли булсин кичкинтойлар». 20.45 — «Ватан манзаралари». Фильм-концерт. 21.00 — Спорт ҳафталиги. 21.30 — Время. 22.05 — «Лабиринтдаги узоқ йўл». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия.

ЎзТВ-I. 18.00 — Кўрсатувлар программаси. 18.05 — «Алдар Кўса», «Ўрмон эртаклари». Мультфильмлар. 18.30— «Дўстлик поезди». Болалар учун фильм-концерт. 19.00 — Абитуриент-82. В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети. 19.30 — Ахборот. 19.45 — СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Қардошлик мушоираси». 20.15 — «Буғу сўқмоғида». Фильм манзаралар. 20.30 — Ахборот. 20.50 — «Рақс гулшанида». Маъмура Эргашева. 21.30 — Время. 22.05 — «Озиқ-овқат программаси — халқ фаровонлигининг асоси». 22.35 — Телевидение экранида биринчи марта. «Умид юлдузи». Бадиий фильм. 2-серия. 23.35 — Янгиликлар.

ЎзТВ-II. 18.05 — Кўрсатувлар программаси. 18.10 — «Қаҳрамонлик балладаси». Телевизион ҳужжатли фильм. 18.40 — Абитуриентлар учун. Физика. 19.40 — «Жигитон». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — «Вешен тупроғи». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.50 — «Комсомолнинг шон-шараф иши» (такрорий). 21.30 — МТ-II.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048; 325354, партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733: фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553: фотомухбир—325894.